

kodın

Eğitim Sen Kadın Bülteni

Dönem: 9 Sayı:2 ISSN: 2148 - 9203

**CİNSEL,
ULUSAL,
SINIFSA
KİMLİĞİME DOKUNMA**

İÇİNDEKİLER

EĞİTİM SEN

(Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası)

Adına Sahibi:

Kamuran Karaca

Yazı İşleri Müdürü:

Mesut Fırat

Yazışma Adresi:

Cinnah Cad. Willy Brandt Sk. No:13
Çankaya/ ANKARA 06680

Tel: (0.312) 439 01 14 (pbx)

Fax: (0.312) 439 01 18

Web: www.egitimsen.org.tr

E-posta: bilgi@egitimsen.org.tr

Hazırlayan:

Ebru Yiğit

Kapak/Sayfa Düzeni:

Gülizar Ünver

ISSN: 2148 - 9203

Üç Aylık Eğitim Sen Kadın Bülteni

Baskı: Hermes Ofset Baskı

Hizmetleri

Büyük Sanayi 1. Cadde No:105

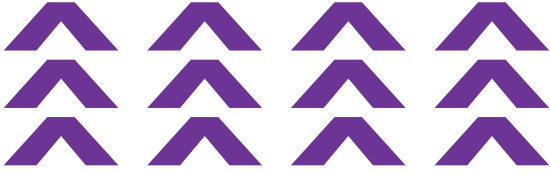
İskitler - Ankara

Tel: 0312 384 34 32

merhaba	1
Ortak Mücadele Hattından Daha Fazla DAYANIŞMA Daha Fazla İSYAN.....	3
Eğitimde Cinsiyet Ayrımcılığı	7
ZEYNEP ile ALİ Eşit mi?	11
Yeni Medya ve Kadınlara Yönelik Yeni Şiddet Biçimleri	16
Cinsiyetçilik ve Güvencesizlik Merceğinden Eğitim Piramidi	22
Barış	28
Bir Şey Yapmak Lazım	30
Sınırdaki Kadın Olmak	34
Kolay Gelsin	38
MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLİĞİ: İŞGÜCÜNÜN ETNİKLEŞMESİ	43
Ne B..’a Yaradı Normal Olmak	48
Kürtçe Atasözleri	54
Arapça Atasözleri	56
Fransa Eğitim Sendikaları ‘Eşitliğin ABCD’si’ Programının Yeniden Uygulanmasına Destek Verecek	58
SENDİKALAR VE KADIN	61
FEMİNİZM DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK İÇİN YÜRÜYOR!	64
ŞUBELERİMİZDEN	69
Ailenin Ve Dinamik Nüfus Yapısının Korunması Paketine İtirazımız Var	74
İstanbul Sözleşmesi	78

merhaba

**Karlı, yağmurlu havalarda
asla tatile gitmeyen
cinsiyetçiliğe karşı
mücadelemiz sürmekte...**

Bir şirketin reklam filminde “Kariyer de yaparım çocuk da” diye bağırıp gülüp eğlenirken, doğum yaptığımız hastane yatağında ‘annelik kariyerinin’ ne güzel bir şey olduğunu dinlemeye başladık. Biz emekçi kadınların cephesinden ise şimdilerde biraz daha güçlü “kariyersiz olmaz mı?” sesleri yükseliyor. Biz ne anneliğin ne de allayıp pullayıp önümüze sürdüğünüz paketlerdeki güvencesiz ve esnek çalışmanın kariyerini istiyoruz. Biz insan onuruna yakışır şekilde yaşamak istiyoruz. Anne olalım ya da olmayalım bütün kadınların eşit, özgür ve onurlu bir yaşamları için mücadele ediyoruz.

Aklımızda bu düşüncelerle dergi hazırlıklarımızı yaptık. Kariyer sözü gözümüze çok batmıştı, biz kendi sözümüzü dillendirelim istedik. Onların bize sunduğu vaatlerin gerçek yüzünü ortaya koyduk. Gaye Yılmaz’ın kaleminden özellikle kadınların yoğun şekilde istihdam edildiği eğitim alanındaki güvencesiz çalışma tuzağını, Sevgi Özgan’ın kaleminden Mevsimlik Tarım İşçiliğinde kadın olma hallerini yazdık. Kimse okumadan geçmesin diye kalın harflerle yazdık. Kariyerli paketler değil güvenceli çalışma istiyoruz!

Bu sayımızda; 24 Kasım’da yaptığı fitrat açıklaması ile sınırlarımızı hoplatan Erdoğan’a inat şiddetin eşitsizlikten kaynaklandığını anlatmaya çalıştık. “Birader madem eşit değiliz o zaman şiddete

uğramamız da doğal öyle mi?” dedik. Hem ‘Zeynep ile Ali Eşit mi?’ diye hem de ‘Ayşe ile Fatma, Ahmet ile Mehmet eşit mi?’ diye aynı anda sorduk. Cinsiyetçilikten arınalım derken, homofobinin tuzağına düşmeyelim istedik. Bu arada Gülseren Adaklı’dan sosyal medyanın kadınlara nefret kusmanın mekânı haline nasıl getirildiğini öğrendik.

Okurken gözlerimiz dolu dolu oldu ama yazı bittiğinde içimizde ufacık bir çabanın ne kadar büyük değişimlere yol açtığına dair umut arttı. ‘Bir Şey Yapmak Lazım’ yazısıyla Kobaneli ve Şengalli çocukların hayatlarında büyük izler bırakan Mardin’deki Eğitim Sen üyesi öğretmenlerin yarattığı mucizeyi okuyabilirsiniz.

Dergimizde barışa ve süreç değerlendirmesine dairde iki yazı bulunuyor. Kadınların barışı getireceklerine dair inancımızla sınırda kadın olmayı ve barışın anlamını yeniden tartışmaya açıyoruz.

Dergimizin bu sayısında dünyaya açıldık. Bu sene Türkiye’den başlatılıp Portekiz’de son bulacak olan Dünya Kadın Yürüyüşü’nün Avrupa Kolu’nun adımlarının dünyayı

yerinden nasıl oynatacağını okuyabilirsiniz. Dünya Kadın Yürüyüşü Uluslararası Komite Üyesi Yıldız Temürtürkan’ın dünya feminist hareketinin son 10 yılını anlattığı yazısında hem kadınların tarihine bakabilir hem de bu sene 8 Mart’a nasıl hazırlandığımızı öğrenebilirsiniz. Dünyadan ikinci yazı ise Fransa’da ‘Eşitliğin ABCD’si’ programının başına gelenlerle ilgili. Sendikaların ve feminist hareketin katkısıyla “2013 yılında okullarda uygulanan program eşitlik karşıtı grupların baskısıyla nasıl ortadan kaldırıldı?” deyip, cevabını aradık, sizinle paylaştık.

Dolu dolu hayatlarımızın bir parçasını Eğitim Sen Kadın Dergisinin Kış sayısında bulabilirsiniz. Karlı, yağmurlu havalarda asla tatile gitmeyen cinsiyetçiliğe karşı mücadelemiz sürmekte... Şimdiden 8 Mart’ın heyecanı ile içimizi ısıtmaya başladık. Herkese keyifli okumalar ve ateşli tartışmalar diler, kadınların daha özgür olduğu bir yıl yaratmak için herkesi Eğitim Sen’le mücadele etmeye davet ederiz.

Ortak Mücadele Hattından Daha Fazla DAYANIŞMA Daha Fazla İSYAN

Geride bıraktığımız 2014 yılı erkek egemenliğinin ve AKP'nin kadınlara karşı savaşı yükselttiği bir yıl oldu. Bir yandan Ortadoğu'da faşist dinci IŞİD'in hem Ortadoğu haklarına hem de kadın cinsine yönelik başlattığı savaş; diğer tarafta AKP iktidarı bütün cinsiyetçi ve ırkçı politikalarını hayata geçirme konusunda kirli bir işbirliği içinde oldu, görünen o ki, olmaya da devam edecek.

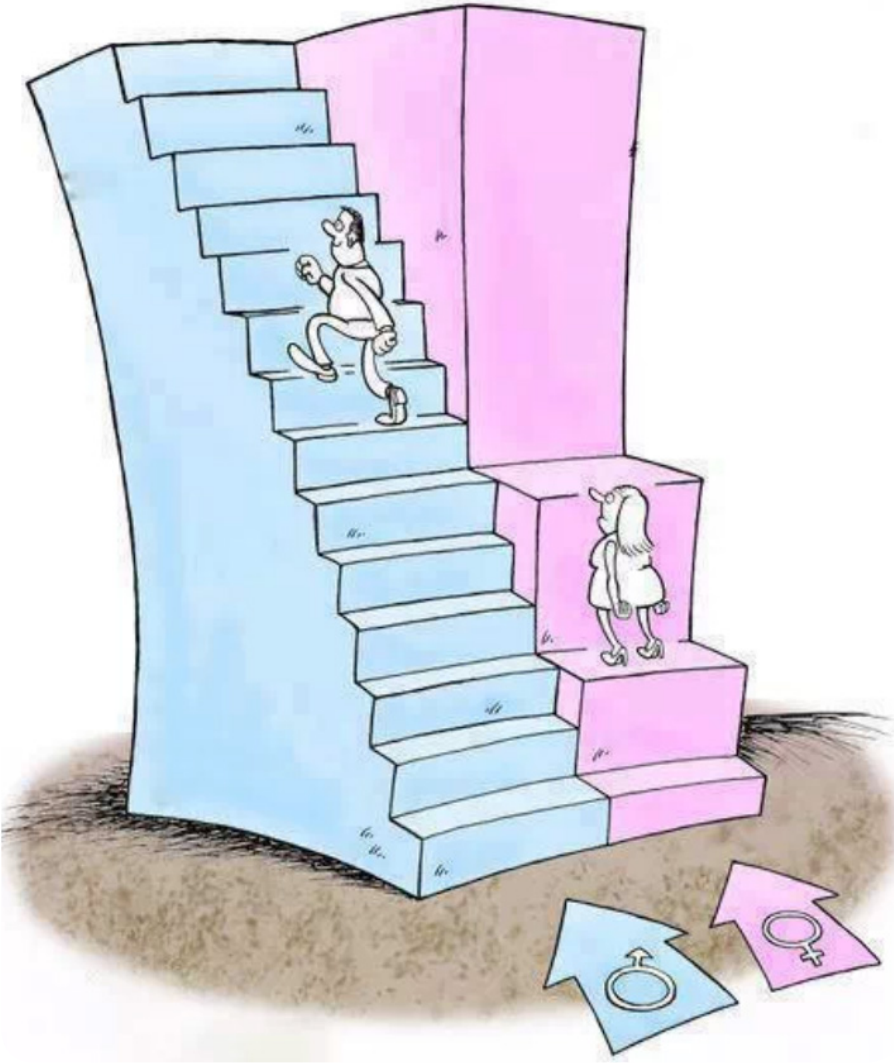
AKP'nin ve Erkek Egemen Sistemin Fıtratında Cinsiyetçilik Var

12 yıllık iktidarı boyunca ırkçı, cinsiyetçi ve dinci politikalarını kadın bedeni üzerinden hayata geçirmeye çalışan ve her fırsatta kadınları hedef alan açıklamalar yapan AKP, 2014'te cinsiyetçi saldırılarına tüm kurmayları ile devam etti. Kadınların kaç

çocuk doğuracağı, ne zaman evleneceği, kahkaha atıp atmayacağı, kadınların fıtratı ve doğum kontrol yöntemleri dâhil birçok konuda kadınları hizaya çekmeye çalıştı. Her gün 5 kadın erkek-devlet işbirliği ile katledilirken, çıkarılan yasa ve düzenlemeler ile bu cinayetler meşrulaştırıldı ve erkekler teşvik edildi. Devletten güç alan erkekler kadınları, kadın cinsine gözdağı verircesine, sokak ortasında katletti. İHD Kadın

Komisyonunun raporuna göre 2014 yılının 11 ayında 229 kadın erkekler tarafından katledildi. 234 kadın tecavüze uğradı ve taciz edildi. 527 kadın, erkekler ve askerler tarafından hayati tehlikeye yol açacak şekilde yaralandı. Tüm bunlardan bihaber davranan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı kadın cinayetlerini önlemeye dönük tedbir aldıklarını söylerken, koruma altındaki 14 kadın katledildi.

Kadınlar sadece erkek şiddeti sonucu değil erkek egemen kapitalizmin aşırı kâr hırsı nedeniyle de katledildi. 64'ü tarımda olmak üzere 101 kadın işçi iş cinayetlerinde yaşamını kaybederken, Isparta'nın Yalvaç ilçesinde elma toplamaya giden 17 kadın kapitalizmin aşırı kâr hırsı ve ucuz iş gücü olarak görüldükleri için sağlıksız çalışma koşulları sonucu katledildi. AKP iktidarı ise

yaşanan katliam karşısında körleri, sağrıları oynadı.

2014 Yılında AKP Erkek Sınırları Çizerken; Biz Kadınlar Suruç'tan Kobane'ye Bütün Sınırları Aştık

Ortadoğu'daki savaşı uzun zamandır tetikleyen ve bölgedeki faşist dinci çeteleri el altından besleyen AKP, Rojava Devrimi ile Ortadoğu'daki çetelere doğrudan destek vermeye başladı. Suruç'ta çizdiği yapay sınırlar halklarımızın dayanışması ve direnciyle yerle bir edilirken, Rojava Kadın Devrimi ve Kobane Direnişi'nde en ön saflarda yer alan kadınlar hem IŞİD'in hem de AKP Hükümetinin yenilgisi oldu. Türkiye kadınlarını Ortadoğu kadınları ile ortak bir direnişin parçası yapan bu kirli savaş kurtuluşumuzun birlikte olduğunu bir kez daha bilince çıkarmamıza neden oldu. Nasıl ki Kobane'de halklar birlikte direniyorsa Türkiye'de de halklar birlikte Suruç'tan İstanbul'a, İzmir'den Urfa'ya dayanışmanın güzel örneklerini sergiledi.

Göstermelik Yasalar ve Uyulmayan Sözleşmeler Yılı

AKP artan kadın cinayetleri ve kadın örgütlerinin baskısı sonucu bazı yasal düzenlemeler yapmak zorunda kaldı. Ama çıkardığı torba yasalar ile torbaya girenle torbadan çıkanların aynı olmamasına alıştığımız politika tarzı ile yine bizleri şaşırtmadı. Kadınlara ve çocuklara yönelik cinsel suçları düzenleyen tasarının yasallaşmasıyla yine kadın katilleri ve tecavüzcüler korundu. Hukukçuların ve

kadın örgütlerinin itirazlarına rağmen cinsel suçlarda ispat yükümlülüğü kadınlara getirildi, kadın beyanı esas alınmadı.

“İstanbul Sözleşmesi” olarak bilinen Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi” 1 Ağustos 2014 tarihinde yürürlüğe girdi. Türkiye bu sözleşmeyi imzalayan ilk ülkeler arasında yer aldı fakat anlaşmanın hükümleri ile ilgili adım atmadı. Üstelik sözleşmenin kimi maddelerini kendi erkek egemen bakış açısına göre değiştirmeye çalıştı ve oluşturulan izleme komisyonuna kadın örgütlerinin müdahil olmasını bürokratik gerekçeler ileri sürerek engelledi.

Eğitimde cinsiyetçilik Ayyuka Çıktı

İrkçi ve muhafazakâr toplum projesini eğitim alanından başlatmak isteyen AKP, gözünü karma eğitime dikti. 2013 yılında 4+4+4 ile kız çocuklarını okuldan uzaklaştırıp çocuk yaşta evliliklerin önünü açan cinsiyetçi eğitim politikalarına bu yılda karma eğitimi kaldırarak devam etmeye niyetlendi. ‘Kızlı-erkekli aynı evde kalıyorlar’ ifadesi ‘Kızlı-erkekli okuyorlar’ şekline dönüştü. Hatay’ın Kırıkhan Yatılı Bölge Okulu’nda sendikamız üyesi Eylem öğretmene hiçbir yasal dayanağı bulunmadığı halde ‘öğrencilerini karma şekilde oturttuğu’ için soruşturma açıldı. Her iki cinsi birbiri için potansiyel tehlike gören cinsiyetçi zihniyet 19. Milli Eğitim Şurası’nda resmen tescillendi.

Ders kitaplarındaki cinsiyetçi öğeler artı. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun 2011 tarihli kararıyla 2012-

2013 öğretim yılından itibaren 5 yıl süreyle ‘ders kitabı’ olarak kabul edilen ve Pasifik Yayınlarına ait olan Sosyal Bilgiler Öğretmen Kılavuz Kitabı’nın “Adım Adım Türkiye” başlıklı ünitesinde; “Kınanın gelin olacak kızın yeni evine bağlı kalacağını sembolize etmek üzere yakıldığını, gelinin evinin ve kocasının yoluna gerekirse kurban olacağını vurgulandığını söyleyiniz” gibi etkinliklerle kız çocuklarına geleneksel kadınlık rolleri öğretilmeye çalışıldı.

Bunun yanında kadın eğitim emekçilerine karşı mobbing uygulamalarının arttığı ve doğrudan erkek idarecilerin kadın eğitimcileri hedef aldığı bir yıl oldu. Pendik, Çukurova, Bursa, Aydın ve Bartın’da olmak üzere 5 kadın öğretmen feci şekilde fiziksel ve sözlü şiddete maruz kaldı. Bartın’da sendikamız üyesi bir kadın öğretmen okul müdürü tarafından cinsel tacize uğradı.

LGBTİ örgencilere yönelik baskılar ve ayrımcılık artarken, bu durumla mücadele etmek için etkinlik düzenleyen sendikamız

AKP’nin taşeron kurumlarının saldırısına maruz kaldı.

Sonuç

Geride bıraktığımız yıl kadınlar bakımından bizi nasıl zorlu ama bir o kadar da kadın zaferinin yaşandığı bir yılın beklediğini gösteriyor. Bunca yıllık mücadelemizden ve kazanımlarımızdan ve Rojava’dan aldığımız güç ile daha fazla özgürlük ve isyan dememiz gereken zamandayız. 25 Kasım’ın ardından gösterdiğimiz ortak mücadele hattını 8 Mart’ta daha da büyütmek gibi bir görevimiz var artık. 8 Mart’ın ücretli tatil edilmesi mücadelesi bizim bakımımızdan yakaladığımız önemli bir düzey. Şimdi bu talebi kazanıma dönüştürme zamanı. Din, dil ve ırk ayrımı yapmaksızın bütün kadınların ortak mücadelesi için daha fazla ortak zeminlerde buluşmalı ve savaşın en fazla yıkım getirdiği biz kadınlar barış için aynı kararlılıkla mücadele etmeye devam etmeliyiz.

Eğitimde Cinsiyet Ayrımcılığı

Feminist mücadelelerin başlangıç noktalarından birini oluşturan eğitim hakkı mücadelesi kadınlar açısından hala güncelliğini koruyan en temel alan olmayı sürdürüyor. Özellikle Fransız Devrimi ve aydınlanma düşüncesinden yola çıkan feministler; erkeğin ve kadının eşit yaradılışının olduğunu öne sürerek kadınların da yeterli eğitimi aldıklarında erkeklerle

aralarındaki eşitsizliğin ortadan kalkacağı yönündeki teorik arka planı esas aldılar. Bilgi-güç-iktidar üçlüsünün bazılarının tekelinde olmasının diğer bazılarını ise bundan mahrum bırakılmasının tahakküm ilişkisini geliştirildiğinin farkında olan kadınlar; bunlara sahip olduklarında en azından birey ve yurttaş kimliğini kazanacaklarını biliyorlardı, Sonuçta verdikleri mücadele kadınların hem eğitim hakkını elde etmelerini

hem yurttaşlık hakkını kazanmalarını sağladı. “Eğitim hakkı ve kadınların yurttaş olarak kabul ediliyor olması tek başına kadınları özgürleştirdi mi?” sorusu bir yana bu günün güncel tartışmalarında kadının “fitrat” ında nelerin olduğunun konuşuluyor olması yani meselenin 300 yıl geriden ele alınması son derece ibret verici ve kadın hareketinin kazanımlarına saldırı anlamı taşıyor.

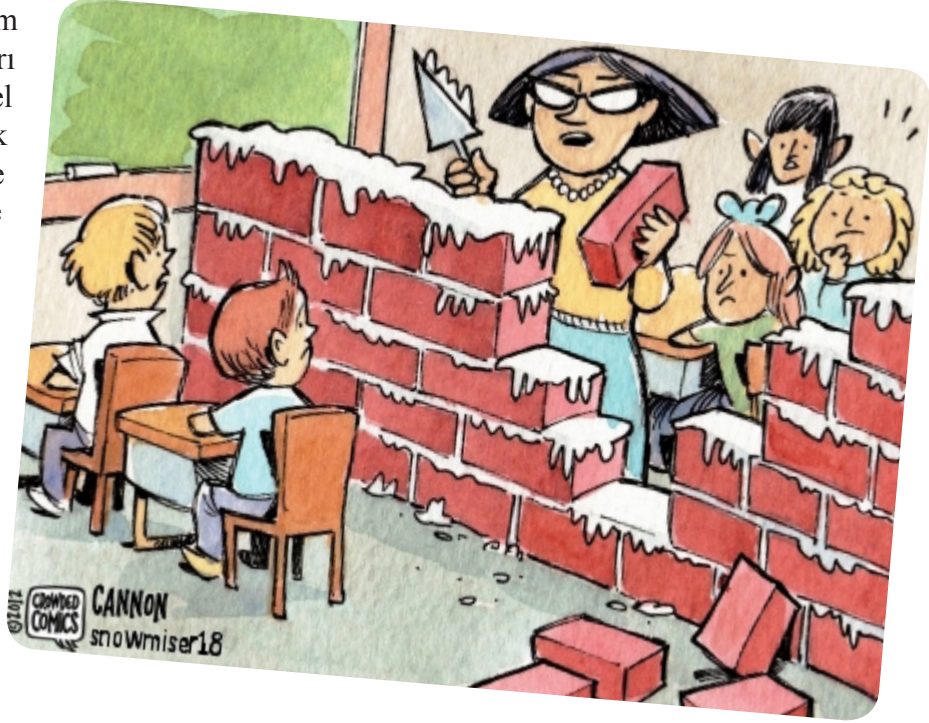
Eğitim geçmişten günümüze ideolojik bir aygıttır. Sisteminin ihtiyaçlarını karşılayarak onun tüm yönleriyle yeniden üretimine hizmet edecek biçimde örgütlendirilmiştir. Kapitalist sistemde bunu açıklıkla görmek mümkündür. Dayanağını pragmatizm ve pozitivist felsefeden alan var olan eğitim sistemi de kapitalizmin devamını sağlayacak biçimde yapılandırılmıştır. Kapitalist sistem kadın emeği başta olmak üzere emeğe tahakküm üzerine kuruludur. Dolayısıyla

**Çok şey yapılıyor
görünmesine
rağmen eğitim
hakkına erişimde kız
çocuklarının yaşadığı
zorluk bu kontrol
mekanizmasının
bir sonucu olarak
karşımızda
durmaktadır.**

daha baştan, verili eğitim sistemi kimi özgün yanları olmakla birlikte dönemsel ihtiyaçlara cevap verecek biçimde cinsiyetçi ve tahakkümcü öğeleri içinde barındırır. Cumhuriyetin ilk dönemlerinde ulus devlet ideolojisinin ihtiyaçlarına göre batı modernizmini esas alan ve Osmanlının reddi mirası üzerine kurulan eğitim anlayışı bugün AKP Hükümetinin ihtiyaçları doğrultusunda biçimlendiriliyor. Bu noktada kadınlara biçilen rollerde de kimi değişiklikler olduğunu

söylemek mümkün. Dünyün döpiyesli başı açık Alman eğitim sisteminin etkilerini taşıyan çekirdek ailenin kadınları yerini daha geniş ailelerin içinde temsil edilen kadınlara bıraktı. Değişmeyense nüfus politikaları ile kadına yaklaşım arasındaki sıkı bağ oldu.

Her açıdan yani bedensel, düşünsel, ruhsal olarak kadınların denetim altında tutulması aynı zamanda toplumun denetim altında tutulmasının vazgeçilmez bir yoludur. Erkek egemen kapitalizm bunun bilincinde olarak kadınların eğitimle bağını belli ölçülerde tutma yaklaşımına sahiptir. Çok şey yapılıyor görünmesine rağmen eğitim hakkına erişimde kız çocuklarının yaşadığı zorluk bu kontrol mekanizmasının bir sonucu olarak karşımızda durmaktadır. Yine eğitimin cinsiyetçi kalıpları üretir bir muhtevayla donatılması bu yaklaşımın ürünüdür. AKP Hükümeti de bu noktalarda yaratmak istediği toplum modeline uygun olarak eğitimi

tasarımlemek suretiyle kadınları kontrol altında tutmayı hedeflemektedir. 4+4+4 Kademeli eğitime geçişin temel gayelerinden biri kız çocuklarını asgari bir eğitim düzeyinde tutmaktır. Çünkü kademeler arasında geçişlerde kız çocuklarının okuldan kopması kaçınılmazdır.. Buna paralel olarak orta kademedede evlilik yasağının kaldırılması yine orta kademedede açık liseye devam imkânından murat edilen kız çocuklarının erken yaşta evliliklerinin teşviki ve çocuk doğurma oranının yükseltilmesidir. Türkiye bu konuda Çin'i model almakta fazla nüfusla ucuz emek piyasası arttırmayı hedeflemektedir.

Diğer taraftan eğitimin dinselleştirilmesi yoluyla rıza üretimi sağlanmak istenmektedir. İtaat eden sorgulamayan iktidarın isteklerini yerine getiren bir nesil için mevcut "eşitlikçi" modernist anlayışın yıkılması ve yerine yeni bir cinsiyet rejiminin inşa edilmesi

**Eğitim egemenlerin
elinde itaate
zorlayan bir araca
dönüşebiliyorsa
bizler açısından da
özgürleşme yolunda
bir mevzie dönüşebilir.**

gerekmektedir. Burjuva modernleşmesinin sistem içi de olsa yurttaş ve bağımsız bir birey olarak kabul etmek zorunda kaldığı kadın yine ailenin bir parçası; anne ve eş kimlikleri üzerinden konumlandırılmak istenmektedir.

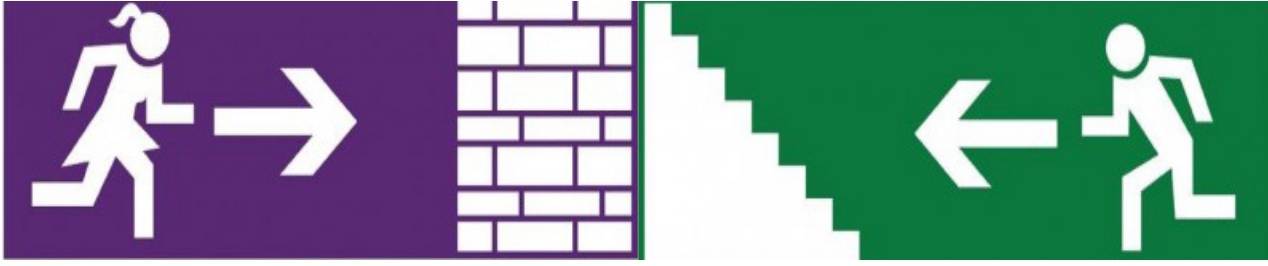
Bu noktada karma eğitim tartışmaları pedagojik gerekçelere dayandırılmaya çalışılsa da meselenin ideolojik olduğu ve pedagoji ile ilgisinin bulunmadığı ortadadır. Nitekim karma eğitim tartışmalarında ileri sürülen tezlere bakıldığında “fitrat” diye ifade edilen biyolojik indirgemeciliğin –kadın beyni ve erkek beyni farklıdır dolayısıyla farklı öğrenme şekilleri vardır. Ayrıca kız ve erkek çocukların birbirlerinden cinsel anlamda etkilenmelerinin onların başarısını düşürdüğü iddia edilmektedir. Her iki iddia da pedagojiyi değil cinsiyet ayrımcılığının derinleşmesi temelinde oluşturulmak istenen cinsiyet rejiminin kodlarını içermektedir. Öte yandan insan beyni ile ilgili bu kadar

bilinmez varken kadın ve erkek beyinlerin farklı yapılarından bahsetmenin bilimsel bir yanının olmadığı da açıktır.

Hal böyleyken hangi derslerin okutulacağından örneğin sağlık bilgisi gibi derslerin okutulmak istenmemesi, biyoloji dersinden üremeye dair konuların elenmesi, sınıfların kız ve erkek olarak ayrıştırılmaya çalışılması, aynı sınıfta karma eğitim gören çocukların ayrı sıralara oturtulmak istenmesine kadar bir dizi cinsiyet ayrımcı uygulama daha yoğun bir biçimde gündeme getiriliyor. Mevcut eğitim sisteminde dahi yok sayılan farklı cinsiyet kimliği ve cinsel yönelime sahip çocuklarsa büsbütün dışlanıyor. Eğitim Sen olarak şimdiye dek cinsiyet ayrımcılığına karşı ders kitaplarının ayrımcı öğelerden arındırılması okullarda toplumsal cinsiyet dersinin okutulması bu konunun hizmet içi eğitim programlarına alınması ve özellikle eğitim fakültelerinde ders olarak okutulması yönünde bir mücadele yürüttük. Yine cinsel eğitimin verilmesi gerektiğini belirttik.

Geldiğimiz aşamada ne yazık ki var olanın çok gerisinde bir zihniyetle karşı karşıyayız. Şayet eğitim egemenlerin elinde itaate zorlayan bir araca dönüşebiliyorsa bizler açısından da özgürleşme yolunda bir mevzie dönüşebilir. Egemenlerin elinden bunu almak ve eğitimin özgürlükçü laik bilimsel anadilinde parasız olmasını sağlamak gerekiyor. Kadın hareketinin kazanımlarına sahip çıkmalı ve erkek egemenliğinin her türlü oyununu bozmalıyız.

ZEYNEP ile ALİ Eşit Mi?

Zeynep ve Ali'nin yolları doğumlarında verilen kimliklerle ayrılır. Zeynep'e pembe, Ali'ye ise mavi kimlik verilir. Hatta daha doğmadan yapılan hazırlıklarda ve dünyaya gelişlerinin yarattığı sevinçte bile eşit değildirler. Zeynep için örülür pembe hırkalar, pembe patikler; Ali'nin rengi ise mavidir. Odası maviye boyanır, mavi neşeyle hazırlanır minik giysiler. Elbette bu hazırlıklar şanslı Zeynep'ler ve şanslı Alilerindir. Annesi-babası yoksullukla, açlıkla boğuşanların payına ise ağabeylerin-ablaların eski pembe ve mavileri düşer.

Zeynep büyür, Ali de büyür elbet. Ama Zeynep'in çoğu evde, Alilerin çoğu ise sokakta büyür. Sokaklar Alilerin, ev ise Zeynep'lerindir. Ali sünnet olur, düğün-dernek kurulur. Zeynep de büyür; gizlenerek ve büyüyen bedeninden utanarak. Aliler de Zeynep'ler de okula gider. Devlet

Baba ikisine de “Okula gidin.” der. Ancak Alilerin çoğu okula giderken; Zeynep'lerin az bir kısmı görür kara tahtayı, öğretmeni...

Evet, maalesef ülkemizde kadınların 13,9'u okuma-yazma bilmiyor. Bu oran, erkeklerinkinden 4 kat fazla. Kadınların %21'i ise herhangi bir eğitim-öğretim kurumundan mezun olmamış. Oysa kadınlar için eğitim görmek aynı zamanda bir var olma mücadelesidir. Çünkü ilkökul mezunu kadınların %27'si, üniversite mezunlarının ise %65'i iş bulabiliyor. Yani Zeynep'lerin yaşamda var olmaları aslında okula gitmeleriyle oluyor.

Tüm ders kitaplarının %80'i Alilerle doludur. Aliler akıllıdır, yaratıcıdır. Zeynep'ler ise duygusaldır, bebekleriyle oynarlar, annelerine yardım etmek için can atarlar. Yaramazlık yaptıklarında ise ağabeyleri tarafından uyarılırlar.

Bakalım, ilk ve orta düzey okullarda Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler ders kitaplarında Zeynep'lerle Aliler nasıl anlatılmış?

Zeynep der:

- Saçlarımı çok güzel buluyorum. Kendime özen gösteriyorum çünkü kendimi beğeniyorum.
- Bebeğimin adı Zeynep. Bebeğime tasarladığım elbise çok güzel.
- Annesi Başak'a oyuncak bebek almış.
- Ayşe ve arkadaşları bahçede ip atlıyorlardı.

Ali der:

- Dedeciğim Kurtuluş Savaşı'nı nasıl kazandık?
- Spor yapmayı çok seviyorum.
- Anne arızayı buldum.
- Turgut, teneffüse her çıkışta kapıyı tekmeler.

Ders kitaplarında yetişkin Zeynep'ler de yetişkin Aliler kadar yer bulamaz.Yer bulunca da bakın neler demişler,nasıl anlatılmışlar?

Yetişkin Zeynep:

- Eline sağlık anneciğim!
- Aaa! Yemeğe tuz değil şeker atmışım.
- Aaa! Bugün yıkanması gereken çamaşırlar vardı.
- Bulaşıklar makinede kaldı.
- Makarna suyu kaynadı.
- Çorbanı bitirdiysen tabağını ver de ıspanak koyayım.
-Ev işlerini evin genç kızları yaparmış.

Yetişkin Ali:

- Yavrum Kurtuluş Savaşı'nı Atatürk'ün önderliğinde Türk milletinin yardımlaşması ve dayanışmasıyla kazandık.
- Kazancımıza göre bütçemizi hazırlarız. Bütçemize göre de ihtiyaçlarımızı ve isteklerimizi alırız.
- Okulu yönetirim.
- İhsan Bey'in yeni aldığı fotoğraf makinesi bozulmuştu. Kullanma kılavuzuna bakarak ayarını yaptı.

Zeynep ile Ali sadece kitaplarda eşitsiz değil. 2013'te okullarda neler olmuş bakalım:

- Isparta'da bir okulda kız ve erkek öğrencilerin yemekhaneleri ayrıldı.
- Trabzon Milli Eğitim Müdürü yatılı okulda farklı katlarda kalan öğrencilerin aynı merdivenleri kullanmasından duyduğu rahatsızlığı dile getirdi.
- Karma yurtlar kapatıldı.
- TBMM Başkanvekili Sadık Yakut Meclis'te 14.Ulusal Çocuk Forumu'nda karma eğitime karşı görüşlerini belirtti.
- İzmir Aliğa'da Alp Oğuz Anadolu Lisesi'nde felsefe dersinde kız ve erkek öğrenciler ayrı sınıflarda sınav yapıldı.
- Kâğıthane İstanbul Ticaret Odası Meslek Lisesi'nde "Kız öğrenciler taciz ediliyor."iddiasıyla okul idaresi kız ve erkek öğrencilerin alışveriş yapacağı yerleri ayırdı.

- Çatalca Çok Programlı Lisesi'nde Müdür Yardımcısı kız ve erkek öğrenciler birlikte oturdukları için kız öğrencilerin velisini okula çağırıp hakaret etti.

Tüm bu uygulamaların amacı aslında “karma eğitimi” ortadan kaldırmak. Hükümetle işbirliği içinde çalışan Eğitim Bir Sen 19.Milli Eğitim Şurasında karma eğitim karşıtı önergesiyle cinsiyetçi, kadın düşmanı aklını hepimize gösterdi. Karma eğitim kadınlar için vazgeçilmezdir. Kız ve erkek çocukları okul sıralarında ayırmak isteyenler aslında kadın ve erkeği yaşamın her alanında ayırmak istiyor. Ne yapacaklar? İş yerlerimizi, otobüsleri, sokakları da mı ayıracaklar?

4+4+4 ile kız çocuklarının okula katılımında önemli azalma olmuştur. Okulöncesinde 2013'te %27 düşüş var. İlkokuldan sonra zorunlu olan ortaokulda ise devamda %6'lık bir azalma var. Yani ilkokula devam eden kız öğrencilerin %6'sı ortaokula devam etmedi. Lise çağındaki 182.851 kız çocuğu okula devam etmiyor.

4+4+4 ile Zeynep'in payına düşen çocuk işçilik ya da çocuk gelinlik. Türkiye'de 181 bin çocuk gelin var. Ülkemiz Bangladeş ve Gürcistan'dan sonra Dünya'da 3. sırada. 13'ünde anne olup; 14'ünde ölü bulunan Siirtli Kader Ertan için yapılan tartışmalarda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Ayşenur İslam “Bu nikahların çoğu masumane kısıyor.” diyerek hükümetin bakış açısını gözler önüne seriyor. Milli Eğitim Bakanlığı ve yandaş Eğitim Bir Sen bunları çözeceğine Zeynep ile Ali'nin korkusuna düşmüş.

Okullarımızın yönetimde de durum pek farklı değil. Tüm okul idarecilerinin %90'ı erkek. Kadın emekçilerin görevlerinde yükselmelerinin önündeki en büyük engel ise ev içi emeğidir. Çalışan kadınlar günde 4 saat ev içinde çalışırken; erkekler için bu süre en fazla 45 dk'dır. Öğrencilerinin %44 'ü, akademisyenlerin ise % 41,5'i kadın olan 170 üniversitemizin sadece 10'unda kadın rektör var. Dekanların oranında ise kadınlar sadece %15.

9 yaşındaki çocuklarımızın başını örten, dini eğitimi okulöncesine kadar indiren zihniyet, eğitimin her alanında cinsiyetçi, erkek egemen bakış açısının pekiştirmektedir. Sendikamız Eğitim Sen ise laik, bilimsel, demokratik ve anadilinde eğitim mücadelesini yürütürken aynı zamanda bu cinsiyetçi anlayışla da mücadele etmeye kararlıdır.

Daha eşit bir okulun ve yaşamın mümkün olduğuna inanıyoruz. Ancak daha eşit bir Dünya'da hem Zeynep hem de Ali gerçekten mutlu olacaktır.

Yeni Medya ve Kadınlara Yönelik Yeni Şiddet Biçimleri

Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı tarafından yürütülen ve birliğe üye 26 ülkeden 42,000 kadının katıldığı “Kadına Yönelik Şiddet Araştırmasının” (FRA, 2014), bugüne kadar yapılan benzer araştırmalar içinde en geniş kapsamlısı olduğu belirtiliyor. Söz konusu araştırmanın sonuçları; konuya duyarlı, yıllardır kadına yönelik şiddetle mücadelenin içinde olanlara pek de yabancı olmasa gerek: Kadınlar, küçük yaşlardan itibaren yaygın ve çeşitlilik arz eden bir şiddet sarmalında yaşamaya mecbur bırakılıyor: Araştırmaya katılan kadınların üçte biri 15 yaşından itibaren fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kaldığını (21), 20 kadından biri tecavüze uğradığını, 5 kadından biri, eski ya da mevcut partnerinden fiziksel ve/veya cinsel şiddet gördüğünü söylüyor. (Kjaerum, 2014: 3)

Bu kadar yoğun şiddet gören kadınların sadece % 14’ü, o da çok ciddi yaralanma vb. olaylarında partnerini polise şikâyet ediyor. Araştırmanın bir başka genel ve yine çok da şaşırtıcı olmayan sonucu, şiddet olaylarında şiddetin büyük ölçüde toplumsal cinsiyet temelli (gender-based)¹ ve failinin erkek olması (FRA, 2014: 7). Raportörlerin altını çizdiği önemli konulardan biri, Avrupa

Birliği’nin bu konuda ortak bir politikasının ve yasasının bulunmaması (12-15). Bu eksiklik, kadına yönelik şiddetle ilgili temel verilerin toplanması ve bu verilere dayalı mücadele politikalarının oluşturulamamasında da bir etkiye sahip. AB’nin kadına yönelik şiddet konusunda odaklandığı meselelerin seks trafiği ve kadınların sünnet edilmesi gibi konular olması da ilginç görünüyor. Bu iki konuyla ilişkili olarak araştırmada sadece 2 adet vakaya rastlanırken, çok daha yaygın ve sistematik görünen cinsel şiddet biçimlerine karşı genel bir duyarsızlığın hâkim olduğunu söylemek mümkün. Bu durum, meseleye esasen AB sınırları dışında bir mesele gibi bakıldığını ve AB içinde bakıldığında ise ekonomi merkezli düzenlemelerin konusu haline geldiğini gösteriyor².

Oysa kadına yönelik şiddet dünya ölçeğinde genelleşmiş bir problem ve yepyeni yüzlerle ve mücadeleyi bazen çıkmaza sokan biçimlerde karşımıza çıkıyor. Medya şirketlerinin yer verdiği cinsiyetçi ifadelerle ilgili olarak kamu otoritelerinin yapabilecekleri pek çok müdahale söz konusu. Ama elbette bu salt kamu otoritesinin karar vereceği ve vermesi gereken bir şey değil. Tam da tersine kamu otoritesi, kamunun talepleri üzerine harekete geçmeli, onun adına kendi başına iş yapmamalı. Burada hangi şikâyetlerin dikkate alınacağı ve değerlendirmeye alınan şikâyetlere mukabil ne tür müdahalelerde bulunulacağı zorlu bir karar alma sürecini de beraberinde getirecektir. Yani halk, kamu otoritesinin basitçe “halk bunu istiyor” bahanesine sığınıp demokratik, eşitlikçi ifadeleri de engellenmesine meydan vermemelidir.

Bu konudaki iyi örneklerden biri, İngiltere’nin en çok satan gazetesi olan The Sun’ın futbola ilgili bir promosyonuna katılan abonelerine “3. Sayfa güzeli” ile yemek ödülü vaat eden reklamıyla ilgilidir. İngiliz Reklam Standartları Otoritesi (ASA); Sun gazetesinin söz konusu reklamını “cinsiyetçi, saldırgan ve toplumsal sorumluluktan uzak” olarak değerlendirmiş ve yasaklamıştı. ASA’nın bu kararı, re’sen alınan bir karar değildi; kamu otoritesi bu kararı, “SumOfUs” gibi hak örgütlerinin ya da “3. Sayfaya Hayır” gibi girişimlerin konuyla ilişkili imza kampanyasına katılan binden fazla kişinin bireysel şikâyet üzerine almıştı...³ (bkz. Resim 1)

Resim 1: TheSun’ınpromosyon sayfasında kazananlara “3. Sayfa güzeli” ile yemek ödülü duyurusu

Geleneksel medya şirketlerinin bu tür izansızlıklarının sosyal medyada da örnekleri çok ama bu ortamlarda kadınları bekleyen simgesel şiddetin biçimi bir ölçüde farklılaşıyor. Bu yazıda temel aldığımız araştırmanın önemli sonuçlarından biri, kadına yönelik şiddetin yeni mecralarıyla ilgili. Araştırma, tacizkar biçimde takip edilen⁴ kadınların %23’ünün, e-mail adreslerini ya da telefon numaralarını değiştirmek zorunda kaldığını gösteriyor. Kadınlar yeni medya ortamında maruz kaldıkları erkek şiddetini kendi başlarına savuşturmak ve bunu da sessizlik içinde yapmak zorunda kalıyor. (FRA, 2014: 93). Resim 2’de, sosyal medyada sıkça yer bulan, gülünen, eğlenilen, yorumlarla desteklenen

tecavüz “şaka”larından biri görülüyor. Bu “şakalar”dan taşan ölümcül kahkahalar, yaygın bir tecavüz kültürünü besliyor, genç kadınların hayata küsmelerine, hayattan kopmalarına yol açıyor (Wahl, 2014)

Onu kloroformla bayıltarak kazan.

Kloroform

Gerçek erkeklerin kadınları elde ettikleri yol

Resim 2: Sosyal medyada tecavüze çağrı

Giderek sıradanlaşma tehlikesi barındıran buna benzeyiğınla cinsiyetçi içeriğe serbestçe yer veren sosyal medya platformlarının, her nasılsa emzirme görüntüsü paylaşan kadınların fotoğraflarını sansürlemesi, kadına yönelik şiddet kalıplarının yeni medya ortamlarında da yeniden üretildiğini gösteriyor.

Facebookapproved?	
Which pages does Facebook allow?	
Breastfeeding.....	NO
Beat her up.....	👍
Reconstructive surgery.....	NO
Rape jokes.....	👍
#FBrape	
Facebook nelere onay veriyor?	
Emzirme	HAYIR
Kadının dövülmesi	EVET
Estetik ameliyat	HAYIR
Tecavüz şakası	EVET

Resim 3: Cinsiyetçi uygulamalara tepki olarak oluşturulmuş bir görsel (Van Allen, 2013)

Yeni medyada kadına yönelik şiddeti doğallaştıran ve kimi durumlarda teşvik eden örnekler, bu içerikleri üreten ve paylaşanlar kadar, buna izin veren ve dolaylı destek sunan medya şirketlerine yönelik tepkiyi de arttırmış durumda (bkz. Valenti, 2014; Van Allen, 2013). Üstelik yaptıkları işten milyarlar kazanan geleneksel ve yeni medya şirketlerinin cinsiyetçiliği açık ya da örtük biçimde kışkırtan yaklaşımlarına karşı, “3. Sayfaya Hayır”, “Tecavüz Şaka Değildir” gibi sloganlarla geniş çaplı kampanyalar düzenleyen kadın örgütleri, bu konuda elle tutulur sonuçlar da alabiliyorlar. Facebook’un bu kampanyalar üzerine yaptığı yeni içerik düzenlemesi, bu başarının kanıtlarından biri (bkz. Facebook, 28 Mayıs 2013; WAM, 2013)

Pacific Standard dergisinin, “Kadınlar neden internete hoş gelmedi” manşetiyle çıkan Ocak-Şubat 2014 tarihli sayısında çevrimiçi tacizin ağır mağdurlarından biri

olan gazeteci Amanda Hess, çarpıcı bir örnek veriyor. Kadınların medyada daha iyi temsil edilmeleri için mücadele eden ve ulusal para üzerinde sadece erkek yüzlerinin yer almalarına karşı imza kampanyası başlatan⁵ feminist aktivist gazeteci Caroline Criado-Perez, sosyal medyada erkek saldırganların hedefi haline geliyor (Resim 4). Kendisine Twitter üzerinden şöylesi mesajlar gönderiliyor: “Yarın akşam 9’da sana tecavüz edeceğim, evinin orda buluşalım mı?”. Bu tip durumlarda kadınların yaygın olarak verdiği hesap kapatma tepkisi yerine Criado-Perez, saldırgan twitleri takipçilerine retweet ediyor, polisi arıyor ve Twitter’ın yakasına yapıyor. Bu yaklaşımı ona kısa sürede 25 bin aktif takipçi sağlıyor, bu takipçiler Criado-Perez’in polis ve Twitter nezdindeki girişimine ortak oluyor. Haftalar süren hukuki mücadelenin ardından ScotlandYard 3 erkeğin tutuklanmasına onay veriyor. Twitter da binlerce insanın müdahale çağrısı üzerine saldırgan içeriklerin daha kolay işaretlenebileceği bir bildirim yöntemi geliştirmek zorunda kalıyor. Criado-Perez gibi, saldırganını kamuya teşhir etmekten çekinmeyen kadınların yeni bir tehdit ve tacizin hedefi haline gelebiliyor olmalarının, bu olayları takip eden kadınları kısır bir sessizlik döngüsüne sokabildiğini de göz önünde bulundurmak gerekiyor sanırım. Binlerce saldırgan bilgisayar ya da köşebaşında bekliyor ve binbir çabayla alınan önlemler onları durdurmuyor, zira içinde yaşadığımız sosyal yapının çok daha kapsamlı değişimlere ihtiyacı var. Criado-Perez ve destekçilerinin mücadelesi, değişimin önemli

bir parçası olsa da onlar için tehlike tamamen bertaraf edilmiş değil maalesef.⁶

The Telegraph

Home Video News World Sport Finance Comment Culture Travel Life V
Apple iPhone Technology News Technology Companies Technology Reviews Video Ga

HOME » TECHNOLOGY

Woman who campaigned for Jane Austen bank note receives Twitter death threats

The woman who convinced the Bank of England to make Jane Austen the new face of the £10 note has received rape and death threats from Twitter users.

f 268 t 138 p 0 in 3 < 409 Email

Caroline Criado-Perez: the abuse was so extreme she has reported it to police Photo: PA

JaneAusten banknotları için kampanya düzenleyen kadın Twitter’den ölüm tehditleri alıyor

İngiltere Merkez Bankası’nı 10£’nun üzerindeki yeni yüz olarak JaneAusten’ı belirlemeye ikna etmeye çalışan kadın Twitter kullanıcılarından tecavüz ve ölüm tehditleri alıyor.

Elle Yapılan Taciz Yasal Olsun @
CCriadoPerez Hayır Evet Demektir

The Flash @CCriadoPerez @BBCBreakfast
Nefes almayı bırak.

*Resim 4: Caroline Criado-Perez ve tehdit
dolu twitler (Philipson, 28 Temmuz 2013)*

FRA araştırması, çevrimiçi taciz ve takibin (cyberstalking) özellikle yeni mecraları daha fazla kullanan ve sistematik taciz karşısında çaresiz kalabilen genç kadınları hedef aldığını ortaya koyuyor. Araştırmacılar, sosyal medya operatörlerinin bu konuda acil destek sağlayabilmelerinin önemini vurgulasa da, toplumun genel ekonomik, politik, kültürel yapısı, mevzuat ve onun uygulanma biçimleri gibi pek çok faktör, bu yaygın ayıbın ne denli girift bir sosyal problem olduğunu bir kez daha hatırlatıyor.

Sana tecavüz edeceğim. Nasıl hissedersin?

*Resim 5: Tecavüz tehdidi içeren cep telefonu
mesajı (Pacific Standard, 6 Ocak 2014)*

Yeni medya ortamlarında kadınların sürekli maruz kaldığı şiddete karşı mücadelenin ortaya çıkardığı önemli kamusal tartışma kuşkusuz, ifade özgürlüğü ile ilgili. Bazıları, kadınları korumak ve güçlendirmek adına bazı içeriklerin yasaklanması ya da erişimin engellenmesi taleplerini bu çerçevede değerlendiriyor. Kuşkusuz ifade özgürlüğü, insan özgürleşmesinin vazgeçilmez değerlerinden biri, ancak her konuda olduğu gibi bu konuda da ifadeyi engellemeden önce yapılabilecek yığınla şey olduğu unutulmamalı. En azından Richard Rorty'nin ifade özgürlüğü ile ilgili şu sözleri akılda tutulmalı:

“Özgür tartışma”, “ideolojiden arınmış tartışma” anlamına gelmez. Basın, yargı, seçimler ve üniversiteler özgür; sosyal geçişkenlikler sık ve hızlı, okuryazarlık evrensel, yükseköğrenim yaygın olduğunda; barış ve refah insanların boş zamanlarını farklı insanları dinlemeye ve ne dediklerini düşünmelerini mümkün hale getirdiğinde gerçekleşebilecek bir şeydir. (Rorty, 1989: 84'ten akt. Massaro, 1991)

DİPNOTLAR

- 1 Birleşmiş Milletler tarafından 1979 yılında kabul edilen “Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi”nin (CEDAW) yürütme komitesi, 29 Ocak 1992 tarihli toplantısında “toplumsal cinsiyet temelli şiddeti” (gender-based violence) şöyle tanımlamıştır: “Bir kadına kadın olduğu için yönelmiş ya da özellikle

kadın üzerinde etki yaratan şiddet” (CEDAW Komitesi, 1992).

- 2 AB'nin istihdam ve meslek konusunda kadınla erkeğe eşit muameleyi öngören 2006 tarihli Direktifinde (EU, 2006/54/EC) kadına yönelik şiddetin belli biçimleri tanımlanmış olmakla birlikte, AB yasaları bu konuda hala açıkça tanımlanmış, kapsamlı, karşılaştırmalı ve güncellenmiş bir yasaya sahip değil. Örneğin, tecavüz bütün üye devletlerde suç olarak tanımlanmasına rağmen, neyin tecavüz kapsamında görüleceğine ilişkin bir ortaklık bulunmuyor. Ya da, bazı üyeler cinsel tacize karşı ağır cezalar öngörürken, kimileri böylesi bir yasal çerçeveden uzak durabiliyor. (FRA, 2014: 8)
- 3 Konuyla ilgili ayrıntılı bilgişu sayfalarda bulunabilir: <http://action.sumofus.org/a/the-sun-page-three/?sub=homepage>, <http://www.newstatesman.com/media/2014/08/sun-offering-date-page-3-girl-prize-women-and-men-deserve-better>
- 4 Stalking sözcüğünün bir Türkçe karşılığı henüz bulunmuyor. Burada açıklayıcı olacağını düşünerek “tacizkar takip” ifadesini kullandım. Eksi sözlük’te birisi güzel bir ifade kullanmış, “musallat olmak” <https://eksisozluk.com/stalking--614069?p=2> Lakin bu ifade de, özellikle kadınlar açısından bu tür davranışların ne denli ızdırıp verdiği, hatta stalking’in, daha ağır şiddet eylemlerinin başlangıcı olabildiği gerçeğini yansıtmıyor kanımca.
- 5 Bank of England, 5 poundun üzerindeki sosyal reformcu Elizabeth Fry’ı Winston Churchill’le değiştirme sinyali verdiğiğinde Criado-Perez, en azından İngiliz paralarında kraliçe dışında yer verilen tek kadının yerinden edilmemesini savunmuştu. Banka bu talep üzerine 10 poundlarda 2017 yılından itibaren JaneAusten imajına yer verileceğini duyurdu. <http://www.bbc.com/news/business-23424289>
- 6 Cinsler arasında artan eşitlik düzeyi, kadına yönelik şiddet olgusunun hem genel olarak toplumda hem de medyada görünürlük kazanmasında etkili oluyor ve bu durumun en önemli nedenlerinden biri, bu tür olayların bildirimini için geliştirilen yeni ve güçlü mekanizmalar... (FRA, 2014: 25, 31)

KAYNAKÇA

AB (2006) Directive 2006/54/EC of the European Parliament and of the Council of 5 July 2006 on the implementation of the principle of equal opportunities and equal treatment of men and women in matters of employment and occupation (recast), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32006L0054>

BBC News (2013) “JaneAustento be face of the Bank of England £10 note”, 24 Temmuz, <http://www.bbc.com/news/business-23424289>

CEDAW Komitesi (1992), General Recommendation No. 19 on Violence against women, 29 Ocak tarihli 11. Toplantıda benimsenen öneri, A/47/38, <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/recommendations/recomm.htm>

Facebook (2013) Controversial, Harmful and Hateful Speech on Facebook, 28 Mayıs, saat: 13.51, <https://www.facebook.com/notes/facebook-safety/controversial-harmful-and-hateful-speech-on-facebook/574430655911054>

FRA – European Union Agency for Fundamental Rights (2014) Violence against women: an EU-wide survey. Main results, Luxembourg: Publications Office of the European Union, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf

Kjaerum, Morten (2014) “Foreword”, Violence against women: an EU-wide survey. Main results içinde, European Union Agency for Fundamental Rights (FRA), Luxembourg: Publications Office of the European Union, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf

Massaro, Toni M. (1991) “Equality and Freedom of Expression: The Hate Speech Dilemma”, William and Mary Law Review: 32, 211-265. <http://scholarship.law.wm.edu/wmlr/vol32/iss2/3>

Nelson, Sara C (2013) “#FBrape: Will Facebook Heed Open Letter Protesting ‘Endorsement Of Rape & Domestic Violence’?”, The Huffington Post UK, 29 Mayıs, http://www.huffingtonpost.co.uk/2013/05/28/frape-will-facebook-heed-open-letter-protesting-endorsement-rape-domestic-violence_n_3346520.html?utm_hp_ref=uk

Philipson, Alice (2013) “Woman who campaigned for Jane Austen bank note receives Twitter death threats”, Daily Telegraph, 28 Temmuz, <http://www.telegraph.co.uk/technology/10207231/Woman-who-campaigned-for-Jane-Austen-bank-note-receives-Twitter-death-threats.html>

The Guardian (2014) “Sun Page 3 girl ad banned for sexism”, 5 Kasım, <http://www.theguardian.com/media/2014/nov/05/sun-page-3-advert-banned-sexist>

Valenti, Jessica (2014) “If tech companies wanted to end online harassment, they could do it tomorrow”, The Guardian, 1 Aralık, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/dec/01/tech-companies-online-harassment-courts-social-media>

Van Allen, Fox (2013) “Facebook Pressured to Take Action on Violence Against Women”, 28 Mayıs, <http://www.techlicious.com/blog/facebook-pressured-to-take-action-on-violence-against-women/>

Wahl, Madeline (2014) “How Rape Jokes Contribute to Rape Culture”, Huffington Post Blog, 30 Nisan, http://www.huffingtonpost.com/madeline-wahl/how-rape-jokes-contribute_b_5240592.html

WAM (2013) Take Action To End Gender-Based Hate Speech on Facebook, <http://www.womenactionmedia.org/facebookaction> (erişim tarihi: 3 Ocak 2015)

Cinsiyetçilik ve Güvencesizlik Merceğinden Eğitim Piramidi

Eğitim alanı gerek kadın çalışan sayısının fazla olması gerekse alanın toplam istihdamdaki payı açısından hem cinsiyetçi politikalara daha fazla maruz bırakılan, hem de cinsiyetçiliğin görülüp, teşhis ve daha da önemlisi takip edilmesinin görece daha zor olduğu bir çalışma alanıdır. Bu bağlamda eğitimde

cinsiyetçilik ve güvencesizliği ele alacağım bu kısa çalışmayı dayandırdığım verilerin daha ziyade üniversite eğitimiyle alakalı olması, üniversite öncesi eğitimde cinsiyetçi politikalar ya da güvencesizliğin olmadığı şeklinde değil, hatta tam aksine, lise ve ilköğretim bölümlerinde güvencesizlik ve cinsiyetçiliğin yüksek istihdam oranlarının arkasına saklandığı şeklinde okunmalıdır.

Tıpkı kaçıp gizlenmesi gereken bir suçlunun kendisini en iyi sakladığı yerin kalabalık çarşı, pazar alanları olması gibi cinsiyetçi eğilimlerin kendilerini gizlediği, görünmez kıldığı yerler de istihdamın yüksek olduğu alanlardır.

‘Akademide Kadın Emeği ve Cinsiyetçi Eğilimler’ başlığı altında yapılan çalışmalar genelde üniversiteye giriş oranları, mezuniyet sonrası akademik kadrolara atanma, bilimsel yayınlar, araştırmalar için gerekli fonlara erişim olanakları vb. alt başlıklarda yoğunlaşmaktadır. Bilim kadınlarının bilim adamlarına oranla daha az yayın yapıyor olması yalnızca Türkiye’de değil, Batı ülkelerinde de çokça tartışılan sorunların başında gelmektedir. Bu itirazlara getirilen cevaplarda çoğu zaman hakemli dergilerde hakemlerin yazar adı bilmediği, bu nedenle cinsiyet ayrımcılığı yapılmasının mümkün olmadığı belirtilmektedir. Ancak bu açıklamalar, özellikle pek çok hakemli derginin sanıldığı gibi cinsiyetçiliğe kör olmadığına ispatlandığı pratik örneklemeler karşısında zayıf ve güçsüz kalmaktadır. (Marlow, 2012).

Benzer şekilde araştırmalara sağlanan fonlarda da cinsiyetçi eğilimlerin egemen olduğu dikkat çekmektedir. Örneğin İngiltere’de 1997 ve 2010 yılları arasında ‘enfeksiyon hastalıkları’ konulu araştırmalara sağlanan fonların yüzde 72’sinin erkek araştırmacılara giderken sadece yüzde 28’inin kadın araştırmacılara verildiği görülmüştür.

Aynı araştırmanın parasal büyüklüklerine bakıldığında kadın araştırmacılar 488 milyon Pound alırken; erkek araştırmacıların 2.274 milyar Pound alması dikkat çekicidir. 2001’de WelcomeTrust tarafından yapılan bir başka araştırmada ise bu ve benzer durumların kadınların erkeklere oranla daha az fon başvurusu yapması, bunun da ‘başvursalar bile fon alamayacaklarına’ inanmalarından kaynaklandığı tespiti yer almaktadır. Buna karşın; araştırmanın yapıldığı İngiltere üniversitelerinde, 2011 yılı itibarıyla öğretim üyelerinin yüzde 44’ünün kadın olduğu, bu kadın bilimcilerin yüzde 39’unun kıdemli, sadece yüzde 19’unun ise profesör unvanlı öğretim üyeleri olduğu belirtilmektedir (Head, Fitchett, Cooke, Wurie, Atun, 2014). Buradan

hareketle kadınların akademik kadrolara erişiminde önemli gelişmeler kaydedilse de yine de bunun, aynı kariyeri yapmış olan erkek meslektaşlarının ulaşabildikleri derecelere erişebildikleri anlamına gelmediği tespitini yapmak mümkündür.

Fen bilimleri alanı da çok farklı değildir. Örneğin ABD’de kadınların neredeyse yarı yarıya temsil edildiği fen dallarında bile tek başına akademik ilerleme ve terfiler cinsiyetçiliği ele vermektedir. Gerçekten de 1969 ve 2009 yıllarında fen bilimleri alanındaki doktora derecelerinde kadınlar yüzde 15’lerden yüzde 52’lere kadar yükselmişlerdir. Ancak halihazırda profesörlük ve doçentlik mertebesine erişen kadınların oranı sırasıyla yüzde 18 ve 36 ile sınırlı kalmıştır. Ayrıca çocuklu bilim kadınları hem çocuksuz bilim kadınlarına hem de çocuklu erkek bilimcilere oranla çok daha az oranda tam zamanlı statüde istihdam edilmekte, daha ziyade güvencesiz kadrolarda sıkışıp kalmaktadır (SheltzerandSmith, 2014).

Üzerinde çok geniş bir mutabakatın olduğu bir diğer eksik temsiliyet sorunu ise, kadınların daha fazla matematik gerektiren ekonomi, genetik, mühendislik gibi disiplinlerde fazlaca yer almadığı meselesidir. Buna karşın psikoloji, biyoloji ve sosyal bilimlerdeki kadın katılım oranlarının oldukça yüksek olduğu belirtilmektedir. (Ceci, Ginther, Kahn, and M. Williams, 2014). Ataerkil kapitalizmde matematikle ilintili alanlarda cinsiyet farklılaşmasının daha anaokulu aşamalarında başlayıp; eğitimle geçen yıllar itibarıyla gelişmesini tamamladığı düşünüldüğünde bu durum o kadar da şaşırtıcı değildir kuşkusuz. Öyle ki öğrenciler ders kitapları yoluyla farklı alanlarda bilgi edinirken aynı zamanda toplumsal kimliklerine ilişkin iletiler de almaktadır. Ders kitaplarına yönelik yapılan birçok incelemede, kitaplarda sunulan metinlerin çocukların/gençlerin cinsiyet kavramlarını oluşturmalarında etkili rol oynadıkları görüşü üzerinde bir uzlaşma bulunduğu söylenebilir (Wharton, 2000, aktaran Çubukcu ve Sivaslıgil, 2007). Batıda 1970li yıllardan başlayarak yapılan çalışmalarda yabancı dil ders kitaplarında,

kadının ve erkeğin ‘geleneksel rolleriyle’ temsil edildiğini, sözelimi kadınların duygusal, güçsüz; erkeklerin ise daha çeşitli iş kollarında çalışan güçlü kişilik sergilediklerini göstermektedir. Ayrıca, niceliksel betimlemelerde de erkekler daha çok öncelenmektedir. Mesela Almanya’da İngilizce ders kitapları üzerindeki yapılan bir araştırmada, kadınların tüm metinlerin yalnızca %30’unda temsil edildiği gözlenirken, erkeklere metinlerde yer verilme oranının % 93 olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde 6. sınıf İngilizce ders kitaplarında kadınların 11, erkeklerin ise 17 farklı meslek sergilemekte oldukları görülmektedir. Bu dağılım, niceliksel olarak, erkeklerin yaklaşık %50 daha fazla meslek seçeneği ile ilişkilendirildiklerini göstermektedir. Bu meslekler içerikleri yönünden incelendiğinde kadınların öğretmen, tezgâhtar, hemşire gibi geleneksel anlamda ‘kadına özgü’ olarak kabul edilen mesleklerin yanı sıra, erkek kuaförü, doktor, ressam, vb. gibi meslekleri de yerine getirdikleri gözlenmektedir (Çubukcu ve Sivasslıgil, 2007).

Tülin Ural 2001’deki çalışmasında Türkiye’de akademideki kadınların oranının da, beklenmedik bir şekilde Avrupa’daki kadın oranına yaklaştığını; çünkü akademik işlerin ve bilgi üretiminin bir kez daha küçümsendiğini, sonuçta bir akademisyenin alt tarafı günde en fazla bir iki saat ders vereceğini (işin bu bir iki saatten ibaret olduğu sanılır ve bu bir iki saatin ardındaki uykusuz geceler yok sayılır) ve bunun bir kadın için ne kadar da uygun bir iş olduğunu, böylece çocuklarına kocasına vakit ayırabileceğini (elbette buradaki “vakit ayırma” beklentisi

**güvencesiz çalışma
biçimlerinin cinsiyetçilik
eğilimlerini perdelemesi ile
ilintili olarak verilebilecek
en çarpıcı örnekler ise
kendi coğrafyamızda
mevcuttur.**

esasinda bir adanmaya işaret eder; hakikatte de bir adanma halini alır, bunu red edenlerse “dırdırcı” ve “kötü eş” damgasıyla yaşamak zorunda kalırlar) belirtmektedir:

“Kızının akademisyen olmasına karşı çıkan pek az anne vardır; en kızgın (yani kırgın) anneler bile bunu kabullenir, hatta destekler. Elbette bunun tersi de geçerlidir: birçok erkek akademisyen adayı, hayatta bu işi yapmaya karar verdiğinde önce ailesiyle; onların, bu komik devlet memuru maaşıyla ileride çocuğunu nasıl geçindireceğine dair endişeleriyle baş etmek durumunda kalır. Dolayısıyla bu sayısal bilginin işaret ettiği alanda, şaşılacak derecede isabetli bir beceriyle aynı anda hem kadınlara hem akademiye hakaret edebilmeyi, hem kadınları hem akademiye küçümseyip hiçe saymayı, hem kadınlarla hem akademiyle alay edebilmeyi, yani hem kadınları hem akademiye baskı

altında tutmayı başarabilen koskoca bir iktidar ilişkileri ağı yatar” (Ural, 2001).

Cinsiyet ayrımcılığı çalışmalarında dikkat çeken bir diğer önemli tez ise, gerek akademisyenler gerekse diğer profesyonel mesleklerde üst kademelerden alt kademelere doğru inildikçe farklı cinsler arasındaki eşitsizliğin azaldığı; yüksek ücretli gruplarda ise ayrımcılığın çok daha görünür olduğudur. Bu bağlamda örneğin ABD’de kadınların özellikle sağlık, insan kaynakları ve eğitim alanındaki yönetici pozisyonlarında yüzde 60 ve 70 gibi son derece yüksek oranlarda görülebilirken genel müdür düzeyinde bu oranın yüzde 26’ya, CEO pozisyonunda ise yüzde 19’a düştüğüne dikkat çekilmektedir. Buna karşın ücretlere bakıldığında akademisyen kadınların aynı pozisyondaki erkek meslektaşlarının aldığı ücretlerin yüzde 80’ini alıyor olması, ABD’de akademi içindeki ücret eşitsizliğinin diğer sektörlere oranla çok daha alt düzeyde olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. Pozisyonlar ve terfilerde olduğu gibi ücretlerdeki ayrımcılığın da doçent ve profesör düzeyinde çok daha belirgin olduğu belirtilmektedir (Kristen Monroe, Saba Ozyurt, Ted Wrigley, and Amy Alexander, 2008, s.215, 217). Öte yandan bu yazının girişinde de belirtilmeye çalışıldığı gibi, bu durum bir gerçeklikten ziyade bir tür göz yanılması gibi görünmektedir. Zira piramidin alt katmanları

aynı zamanda istihdamın da bariz biçimde arttığı, dolayısıyla var olan cinsiyetçi eğilimleri teşhis edebilmenin görece daha zor hale geldiği alanlardır. Üstelik bu katmanlar güvencesiz çalışma biçimlerinin daha da çeşitlenip, boyutlandığı, dolayısıyla cinsiyetçi baskıların görülmemesini sağlayan ortamları da yaratmaktadır. Başka bir deyişle, nasıl ki insan hakları ihlalleri sadece ihbar edilen olaylarla sınırlı değilse, görmediğimiz ve bilmediğimiz, çeşitli nedenlerle basına, medyaya ve ilgili kurumlara ulaşmayan milyonlarca hak ihlali olabileceğini öngörmemiz gerekiyorsa piramidin alt katmanlarındaki durumu tam olarak seçemeyişimiz de bize orada işlerin yolunda olduğunu düşündürmemelidir.

Cinsiyetçilik ve güvencesizlik ilişkisine yakından bakıldığında oldukça çarpıcı bir tablo ile karşılaşmaktadır. Örneğin ABD’de tüm doktora kadrolarının yarısı kadın olmasına karşın bu kadınların sadece yüzde 39’u tam zamanlı istihdam edilmekte, geri kalan yüzde 61 ise başta kiralık (temporary work) çalışma olmak üzere en güvencesiz formlarda çalıştırılmaktadır. Benzer şekilde fen ve mühendislik alanlarındaki doktora derecelerinin yüzde 40’ı kadınlarda olduğu halde bu kadınların da yalnızca yüzde 28’i tam zamanlı olarak istihdam

profesyonel mesleklerde üst kademelerden alt kademelere doğru inildikçe farklı cinsler arasındaki eşitsizliğin azaldığı; yüksek ücretli gruplarda ise ayrımcılığın çok daha görünür olduğudur.

edilmektedir(Penelope M. Huang, 2010). Piramidin tabanına doğru inildiğinde güvencesiz çalışma biçimlerinin cinsiyetçilik eğilimlerini perdelemesi ile ilintili olarak verilebilecek en çarpıcı örnekler ise kendi coğrafyamızda mevcuttur. Türkiye’de on binlerce ataması yapılmayan ve açlıkla yüz yüze bırakılan öğretmenlerin yanı sıra; herhangi bir iş güvencesine sahip olmayan ücretli öğretmenlerin de her bir ders saati için yaklaşık kazancı 7 TL’dir. Buna ek olarak, ücretli öğretmenlerin sigorta primleri tam ödenmemekte; bu öğretmenler öğretmen pasosu alamamakta ve ücretlerinin ödenmesinde aksaklıklarla karşılaşmaktadırlar. Ücretli öğretmenlerin ifade ettikleri diğer bir sorun, okul içinde müdürlerden ve kadrolu öğretmenlerden hak ettikleri saygıyı görmemeleridir. Ayrıca ücretli öğretmenler, karşılığında bir ödeme olmaksızın sıklıkla ders dışı etkinlikler için görevlendirilebilmektedir. Ücretli öğretmenlerin % 13’ü aynı anda iki veya üç okulda çalışmaktadır. Bu gerçekliğe rağmen TÜİK’in hane halkı işgücü araştırmalarından yola çıkarak yapılmış hesaplamalara

göre kamu eğitim kurumlarında geçici olarak istihdam edilen profesyonel meslek mensuplarının aylık ortalama kazancı net 601 TL iken bu tutar sürekli olarak istihdam edilenler için ortalamada net 1666 TL’dir (ERG, 2012, s.102, 103).

Sonuç olarak piramidin tabanında adeta katmerleşen güvencesizlik ve cinsiyetçilik gerçekliğine karşı, sırf daha fazla okumuş yazmışlardan oluşuyor diye akademiye toplumun cinsel ikiyüzlülüğünden azade düşünmek mümkün değildir. Eğitim alanının bütününe enine kesen ticarileşme süreçleri, bir yandan kiralık, sözleşmeli, ücretli ve hatta ataması yapılmayan vb. en güvencesiz çalışma/çalış-a-mama biçimlerini rutin hale getirirken bir yandan da cinsiyetçi pratikleri yeniden üretmektedir. Eğitimin her kademesinde hem güvencesizliğin hem cinsiyetçiliğin haritasının çıkarılması bu tablonun daha berrak görülmesini ve dolayısıyla toplumsal muhalefetin güçlenmesini sağlayacağı için resmi istatistik kurumlarının en basit verileri bile toplamaması tesadüften ziyade bilinçli bir politik tercih gibi görünmektedir.

Kaynakça

- Marlow Kristian, 2012 “The Academic Gender Bias” in the Superhuman Mind
G.Head J., Fitchett R., Cooke K.M.,
Wurie B. Fatima, Atun R., 2014 “Differences in research funding for women scientists: a systematic comparison of UK investments in global infectious disease research during 1997–2010”
Jason M. Sheltzer and Joan C. Smith, 2014 “Elite male faculty in the life sciences employ fewer women” PNAS | July 15, 2014 | vol. 111 | no. 28 | ss.10107–10112
Stephen J. Ceci, Donna K. Ginther,
Shulamit Kahn, and Wendy M. Williams, 2014 “Women in Academic Science: A Changing Landscape” APS/ Association for Psychological Science 2014, Vol. 15(3) ss.75–141
Çubukçu Hatice ve Sivaslıgil Pınar, 2007 “İngilizce Ders Kitaplarında Cinsiyetçilik” içinde: Ankara Üniversitesi DİL Dergisi, Sayı:137 ss.25-32
Monroe K., Ozyurt S., Wrigley T.,
Alexander A., 2008 “Gender Equality in Academia: Bad News from the Trenches, and Some Possible Solutions” içinde: Journal: Perspectives on Politics
Penelope M. Huang, 2010 “Gender Bias in Academia: Findings from Focus Groups”
Ural Tülin, 2001 “Akademide Kadın Olmak” Birikim Dergisi, sayı 142-143 - Şubat-Mart 2001
ERG, 2012 “Eğitim İzleme Raporu, 2011” Eğitim Reformu Girişimi

Barış;

İnsanlığın, insan olmanın gereği; insanlığın insan olmağı ısrarıdır.

Ülkemizde 2013 Newroz’undan beri yeşeren barış umudu, sağlanan barış ortamı bir takım siyasi iktidar hesaplarına kurban edilmemeli. Hele ki barış için bu kadar ısrarlı, barışı bu kadar dillendiren bir taraf varken.

Yalnız görülüyor ki hükümet bu konuda çok samimi değil! Her geçen gün barışı sağlayacak politikalar beklenirken barışa uzak politikaları ülke gündemine getirmektedir. Yakın zamanda “Güvenlik Yasası”yla makul şüphe denilerek insanların en demokratik eylemlerinin önü kesilmeye çalışılıyor. Barış demek aynı zamanda demokrasi demekse bu çelişki nasıl ifade edilir.

Öte yandan tüm dünyanın imrenerek baktığı görkemli Kobane direnişine karşı AKP hükümetinin söylemleri yine çözüm sürecine denk düşmeyen açıklamalardı. Kürtleri tek tek parçalara ayırarak değerlendirmek Türkiye’deki Kürtlerle barışı sağlamaya çalışırken Kobane’deki Kürtlerin kendi topraklarındaki demokratik

oluşumlarını yok sayıp, onlara karşı savaşan kapitalist güçlerin çetesi olan DAİŞ'i desteklemek; Kürtleri, barışı ve demokrasiyi anlamamaktır. Aynı zamanda çözüm sürecine karşı samimiyetsizliğin göstergesidir. Nitekim Kürtler 6-8 Ekim tarihlerinde Kobane direnişini desteklemek, sahip çıkmak için serhıldanlar gerçekleştirerek Türkiye'deki çözüm sürecinin Kobane'den ayrı olamayacağını göstermiştir.

Yine bölgede kalekol, karakol, askeri amaçla yapılan barajlar, örülen duvarlar ve süreç boyunca AKP hükümetinin bu gibi tutumları süreç var mı yok mu, bu nasıl süreç dedirten uygulamalardı.

AKP hükümetinin tüm tutarsız politikalarına rağmen çözüm sürecinin müzakere

aşamasına evriliyor olması da; şüphesiz ki Sayın Öcalan'ın barışa ve Türkiye'nin demokratikleşebileceğine olan inancı ve çabasının bir sonucudur.

Gelinen aşamada barışı gerçekleştirmek tüm demokratik güçlerin desteğiyle olacaktır. Bu süreçte barışı sağlamak başta kadınlar olmak üzere hak, adalet, özgürlük ve barış taraftarı olan herkesin ortak çabasını ve desteğini gerektirir. Kadınların demokratik toplumu inşa sürecindeki rollerini Kobane'de demokrasiyi savunan kadınların örneği, değil sadece Türkiye'ye tüm dünyaya örnek teşkil etmektedir. Bu anlamda yaşamın yaratıcısı olan biz kadınlar, yaşamı yaşanır hale getirme çabamızla çözüm sürecine sahip çıkıp insanlığa barışı sunmalıyız.

Bir Şey Yapmak Lazım!

Çıplak ayaklar, kurumuş dudaklar, korku dolu bakışlar ve kapkara bir utangaçlık... Bir şey yapmak lazım! Hangi çocuk şekeri reddedebilir ki? İki yaşındaki bir çocuk ne zaman öğrendi ki düşmanı? Ne zaman öğrendiler savaşın bir oyundan ibaret olmadığını?

Küçük bedenler, büyümüş yürekler ve ikiye katlanmış korkular. Süt dişleriyle alt dudağının kenarını ısırıp ve endişeli bir çift çakır gözün de bulunduğu zayıf bedenler...

Evet, bir şey yapmak lazım; ama ne? Eller arkada atılan voltalar, yerinde duramayan gölgelerle genç erkekler ve kadınlar... Kara kara düşünüyorlar, “Ne yapabiliriz?” Hiç durmayan telefon sesleri, art arda alınan toplantılar, “Ne yapabiliriz?” demek için basamakları ikişer üçer çıkan rap rap ayak sesleri. Çay kaşığı tıngırtısı, tutulan nefesler, kaşınan kafalar ve her seferinde çare arayan bakışlar ve beyinler...

Bir şey yapmak lazım!

“Yardım toplayalım”, “Kapı kapı gezelim”
“Şimdi hava sıcak, ya sonrası?” “Bu
şekilde kalamazlar” diyen pembe ve
yalanmaktan usanmış dudaklar. Kimisi
tırnaklarını kemiriyor, kimisi de üst üste
attığı bacaklarından birini indirip diğerini
kaldırıyor. Ama tek ortak şeyleri var, hepsi de
“Ne yapmalı?” diye düşünüyor.

Akın akın ziyaretlerine gidiliyor, bir taraftan
kendini bilmezler iki baş okşayıp vicdan
rahatlatıyor, fotoğraf çekip anı kaldırıyor
heybesine, yaşanan acıları tekrar tekrar
dinleyip uzun bir ‘vaaahh’ çekiyor. Diğer
taraftan çamaşır suyu kokan evinden, karanlık
ve uzun koridorlu okullarından, donuk bakışlı
müşterilerin bulunduğu iş yerlerinden bir şey
yapmak için çıkıp gelen bir güruh...

Yine toplantılar alınıyor; yine yaşlı ve genç
erkekler ile mavi ve siyah bakışlı kadınlar...

Eline geçirdiği yardım paketini alarak koşar
adımlarla belediye ve sendika binasını
dolduran yardımsever amcalar, teyzeler...

Revir kuruluyor, doktorlar akın ediyor;
ilaçlar, şırıngalar kolilerle taşınıyor. Paralar
toplanıyor, hem kaliteli hem uygun fiyata
iç çamaşırları, bebek bezleri, kadın pedleri
arınıyor Mardin’in tarih kokan sokaklarında.
Ve alınan her malzeme bagajdaki yerini alarak
Ezidilerin bulunduğu otogara götürülüyor.
Kuaför getiriliyor, kırılmış ve kirden saçak
saçak olmuş saçlarıyla çocuklar dolduruyor
yine kuaför sandalyelerini. Saçlar bir güzel
yıkıyor, kesiliyor ve şekil veriliyor.
Düşünceleri de şekil alıyor tabi. Güven ve
inanç dolu bakışlar alıyor endişeli bakışların
yerini.

Ama bazı amcalar ve teyzeler hala “Ne
yapmalı bu çocuklar için?” diyor.

-”Psikolojileri alt üst olmuş, onlara acılarını
az da olsa unutturalım.”

-”Devletin okullarına gönderelim”

-”Hayır olmaz, güven problemi yaşıyorlar.
Hem çocuklarından ayrılmazlar hem

de Türkçe eğitim görürler. Bu çocuklar Türkçe'nin t'sini bilmiyorlar”

-”O zaman kendi dillerinde eğitimi biz onların ayağına götürürüz”

-”İyi ama nasıl? Yer yok ki?”

-”Çadır kurarız, sınıfımız için de yardım toplarız”

Ve istenilen oluyor. Beyaz taziye çadırlarından biri eğitimciler için ayrılıyor. Sendikada toplantılar yapılıyor, okul öncesi öğretmenler bir bir sendikaya davet ediliyor, gönüllü öğretmen olmak isteyen herkese kapılar açılıyor. Öğretmen ve öğrenci listesi hazır. 130 öğrenci ve 10 öğretmen. Masalar, sıralar, boya kalemleri, renkli kartonlar getiriliyor. Eğitim çadırı ders zilini çalamasa da hoparlörle kamp alanına duyurular yapılıyor.

“Bangewazîbangewazî..

Jîropêvehemûdûşem, çarşem û
înîyannavberaseetsê û şeşandeperwerdehiy
aberiya dibîsatanê heyê. Zarokên navberasê û
heftsalandewanroj û seetan bilapêşberiyakon
êperwerdehiyê amade bin.”

Türkçesi: “İlan ilan... Bu günden sonra her pazartesi, çarşamba ve cuma günleri saat 3 ile 6 arasında okul öncesi eğitim olacaktır. 3 ile 7 yaş arasındaki her çocuk bu günlerde ve saatlerde eğitim çadırının önünde hazır olacaklardır.”

O üç günü çocuklar iple çekiyor. Hayal dünyasını beyaz kâğıtlara aktarıyorlar, sokak oyunları ile enerjilerini atıyorlar ve kendilerine sadece öğretmenlik değil, ağabeylik ve ablalık yapan öğretmenleriyle Kürtçe şarkılar söylüyorlar. ‘Mamoste mamoste’ (öğretmen) diyerek yaptıkları

Sendika telefonu heyecanlı heyecanlı çalıyor. “Alo, ben otogarda öğretmendirim. Colya adında üç yaşında bir öğrencim vardı. Onun hangi kampa gönderildiğini biliyor musunuz? Ya da soyadını söyleyin ben ararım onları.”

Yine zırrrzıııırrr telefon: “Alo, Ferman’lar
hangi kampta? Yeğenini çok özledim, gidip
görmek istiyorum.”

eğitim sen kadın dergisi

Sınırdaki Kadın Olmak

Ekim Devrimi, doğunun emekçi kadınlarının ulusal, sınıfsal ve cinsel baskıdan kurtuluşlarının yolunu açmıştır. Benzer şekilde; Kobane’de yaşanan barbarlığa ve vahşete karşı gencecik bedenlerini siper ederek can pare bir şekilde cephe de savaşan kadınlar ise; 21. yüzyılın destanını yazmaktadır. İnsan haklarının ve özelde kadın haklarının ön planda olduğu 21. yüzyılda Kürt kadınlarının vahşi ve barbar çetelerce

kaçırılarak pazarlarda satılması, tecavüze uğraması, köle yapıp özgür yaşam haklarının gasp edilmesi... Hem Ortadoğu’nun hem de tüm dünyanın ayıbıdır.

‘Sınırdaki kadın olmak’ savaşı ve vahşeti yüreğinde hissedip yollara düşebilmektir

3 Ekim 2014 tarihinde şubeden gelen mesajla bedenimi ve ruhumu büyük bir heyecan sarmıştı. ‘Barış için Kadın Girişimi’nin

çağrısı ile sınırda ‘Barış Zinciri’ oluşturmaya, gıda ve eşya desteğinde bulunmaya, bölge halkı ve iki kat daha fazla tehdit altında bulunan kadınlarla dayanışma amacıyla yola çıkacaktık. 1926 yılında yapılan ‘Ankara Antlaşması’ ile sınırları çizilmiş 72 km uzunluğundaki Suriye sınırı ile komşu, tarihteki adı ‘Seruğ’ - ‘Seruç’ ve günümüzde Suruç olan ve savaşın birebir yaşandığı ve yansıdığı bölgeye gidilecekti. İhtiyacım olan bir yazma ve bir battaniye idi. Anamın oyalı yazmasını özenle katlayıp çantama yerleştirdim ama battaniyem yoktu. Çalan telefonum battaniye müjdesini de vermişti. Elinde battaniye poşeti ile gelen arkadaşım gülümseyerek “Hayırdır misafir mi geliyor?” diye sordu. Ben Kobane’ye gideceğimi söyleyince şaşkın bir ifade ile “Orası neresi ya?” diye sordu. “Suruç’a” dedim. Aynı soruyu yineleyince şaşırma sırası bendeydi. Tüm dünyanın haberdar olduğu, burnumuzun dibinde sınırda yaşanan vahşetten bihaber olanlar da vardı. Halen süren savaştan ve orada yaşanan vahşetten bahsetmemden sonra endişe dolu gözlerle “İyi düşündün mü?” diye sordu. Gülümsedim. “Cepheye gitmiyorum, sadece dayanışma amaçlı ‘barışı haykırmaya’ gidiyoruz.” dedim.

Eski adı İpek yolu olan E-24 kara yolunu takip ederek nihayet Suruç’a vardık. İlkbahar yağmurları ile yeşeren papatyalar ya da gelincikler yoktu ama sınırın ötesinde cephede IŞID vahşetine karşı savaşıyan kadınların kekik ve çiğdem kokusunu hissedebiliyorduk. Sınırın bu yakasındaki kadınların papatya

ve çiğdem kokusu ile harmanlanıyordu. Sonbaharda baharın dirilişini müjdeliyordu. Bir zamanlar cins at yetiştiriciliği ile ünlü olan Suruç’un sokaklarında küheylanların yerine panzerler ve akrepler volta atarken; aslında Suruç ovasında dolaşan ve yaşayan kadınların her biri onurlu ve cesur duruşlarıyla birer küheylандılar.

‘Sınırdaki kadın olmak’ savaşa rağmen günlük hayata devam edebilmektir

Savaş filmlerini sinema salonlarında patlamış mısır yiyerek izlemek veya sıcak evlerinde

koltuklarına kurulmuş bir vaziyette dünyanın farklı yerlerinde süregelen savaş manzaralarını seyretmek... Bu sırada duyumsanan acının, korkunun veren endişenin bin katını sınır köylerinde canlı bir şekilde yaşayan kadınlar; günlük yaşamlarına devam ederek destanın bir parçasını oluşturmaktadır. Gökyüzünde yükselen kara bulutlar, yağacak yağmurun müjdecisi değildir. Çünkü onlar atılan havan toplarının dumanıdır. Mavi gökyüzünü karaya çevirmiştir ve sınır köylerinden çıplak gözle görülebilmektedir. Atılan havan topları kulağınızın zarını patlatmasa da köyün ortasına düştü zannedersiniz. Savaşın izleri yaşamın her saniyesinde varlığını hissettirir. Sınır köylerinde kadın olmak; havan toplarının gümbürtüsü ile sarsılan evlerde çorba yapmaya, sofraya hazırlamaya, varsa konuklara çay ikram etmeye devam edebilmektir. Sınırın karşı yakasında atılan havan toplarının gümbürtüsü ile bebeğini düşürmektir. Geceleri huzur içinde uyuyamamaktır. Savaşın her an kendi yakasına sıçrayacağı endişesiyle korkuyu

yüreğinde hissetmek ama çocuklarına bunu yansıtmamaya çalışmaktır.

‘Sınırdaki kadın olmak’ elinin hamurunu mutfakta bırakıp savaşa katılmaktır

Çocukluktan itibaren erkeklerin savaş oyunları, oyuncak silahlarla, kadınların bebeklerle yetiştirildiği bir toplumda erkeklerle tek yürek olup cephede omuz omuza savaşan kadınlar ezber bozmaya devam etmekte. Bin bir emek ve fedakarlıkla büyütüp yetiştirdiğimiz, gözümüzden sakındığımız yarının sosyolog, doktor adayı gencecik evlatlarımız, kendi öz iradeleri ile yaşama dair biriktirdikleri ya da biriktiremedikleri ne varsa tümünü ve geleceğe dair öznel düşlerini geride bırakıp, ölümü göze alarak ‘özgür toplum’ ve ‘özgür kadın’ düşüncesiyle insanlık ve kadın düşmanı çetelerle savaşmaya cepheye gidiyor. Tel örgüleri geçmeden vurulup düşen Kader Ortakayalar, cephede savaşırken yaşamını yitiren Sibel Bulutlar, Yasemin Güneşler

ve daha niceleri 21. Yüzyılda kadınların efsaneleşen direngenliğini, cengâverliğini ve cesaretini tüm dünyanın gözleri önüne sermişlerdir. Nasıl bir erdemlilik ki kendi canını insanlığın kurtuluşu uğruna feda edip büyük bir cesaret ve kararlılıkla ölüme koşmuşlardır.

‘Sınırdaki kadın olmak’ doğup büyüdüğü topraklardan kaçmak zorunda kalmaktır

Yüzbinlerce kadın IŞİD denilen cani, gözü dönmüş yaratıklardan canını ve bedenini kurtarmak için komşu ülkelere kaçmak ve sığınmacı olmak zorunda kalmıştır. Kiminin aklı o hengâmeden kaçarken kaybettikleri evlatlarında, kimininki geride savaşmak için kalan yakınlarında, kimininkiyse IŞİD canilerinin ellerinde köle olmuş kızında veya arkadaşında kalmıştır. Kendilerine sunulan çadır kentlerde, cami avlularında, okul bahçelerinde ya da tek göz odalarda

yüreklerindeki acıya ve yaşadıkları travmalara rağmen sunulan kısıtlı imkânlarla yaşamaya devam etmektedir. Dükkânını boşaltıp sığınmacılara ücretsiz konaklama imkânı sağlayanlar olduğu gibi, savaşın nimetlerinden yararlanmak isteyen fırsatçılar da vardır. Kiraları fahiş fiyata çıkarabilmekte veya çaresiz mağdur kalmış gencecik kadınları üç-beş bin liraya sözde eş olarak satın alma cesaretini gösterebilmektedirler.

Sınırdaki kadın olmak oyalı yazmadır, acıyı hissetmektir ve dayanışmadır

Suruç ovasının tozuna, gündüz güneşine, gece soğuğuna karşı oyalı yazmalar kâh bandana, kâh boyunda fular, kâh omuzda şal oldu. Rengârenk yazmaları ile sınır ötesinde savaşan kadınlara selam gönderen, dünyaya barışı haykıran kadınların dönüş zamanı gelmişti. Suruç'ta sadece battaniyelerimizi

değil yüreğimizi de bırakacaktık. Emanet battaniyemi hiç düşünmeden bıraktım. Biliyordum ki arkadaşım da “bırak” derdi. Yüreğimiz, aklımız Kobane’de ve Şengal’de savaşan, vurulup ölen, esir düşen, sınırdaki yaşamaya devam eden savaşın canlı tanıklarında yani kadınlar da kalmıştı.

Kolay Gelsin

**“Kendisi olma savaşını kazanamamış kişiler,
başka hiçbir zaferle övünemezler...”**

Tohum ve toprak, akıl ve doğa, erkek ve kadın... Eşitsizliğin kaynağı üzerine birçok şey yazılıp, çizildi. Ve tüm bu yanlış çizilenler ya çok az şeyi değiştirdi ya da hiçbir şeyi değiştiremedi. Kadın 5 bin yıldır kendine yüklenen ve ona ait olmayan çarpık bakış açısından kurtulabilmiş değil. Biz kadınların; erkek egemen akıl tarafından yazılan hikâyesi; Pandora’nınkiyle aynı. Hakkında konuşulan nesne olmaktan, özne olarak kendi hakkında konuşmaya geçemedik. Öyle görünüyor ki bir süre daha geçemeyeceğiz.

Kadın Bilincine Sahip Olmak / Kadın Olmak Farklılığı ve Bunun Önündeki Engeller

Sistemin yeniden üreticisi olarak kadından söz eden epeyce kaynak var. Kadın olmanın

**Kutsal kitaplardaki
tohum ve toprak
metaforu; ataerkil
sistemin bir diğer
alandaki yansımalarından
başka bir şey değildir.**

sistemin ironik tutarsızlığından başka bir şey değildir. Çünkü erkeğin gözetiminde, korumasında nihayetinde mülkiyetinde olan kadının mülk olarak topraktan farkı kapitalist sisteme göre kadının ‘eder’idir. Toprağın yenisini “almak”, kadının yenisini “almaktan” çok daha zordur.

Kutsal kitaplardaki tohum ve toprak metaforu; ataerkil sistemin bir diğer alandaki yansımalarından başka bir şey değildir. Toprağa nasıl girileceği, nerelerden girilebileceği ve nasıl işleneceği, nasıl terbiye edileceği tüm kutsallarda ayrıntılı olarak yer almaktadır.

vajina sahibi olmakla paralelliği nasıl kurulabilir? Hiç şüphesiz biyolojik cinsiyet; kadın olmak için yeterlidir. Vajinalı doğmuş olmak. Ama kadın olmayı, ‘bilincinde olmakla’ ilişkilendirdiğimizde biyolojik cinsiyetin herhangi bir cinsiyet kimliğine aidiyet için ne kadar yetersiz, gereksiz, hatta yanlış olduğunu görüyoruz.

Kadının toprağa bağlanışının ya da kök salışının hikâyesi neredeyse özel mülkiyete kadar dayanır. Günümüzde AKP’nin – olmayan – politikaları, umarsızca yüzyıllar öncesine savurma politikasından başka bir şey değildir. Evinin ve çocuklarının sadık bekçisi konumuna indirgenen kadın aynı zamanda toprağında bekçisidir. Ama klasik yani patriarkal tarih anlayışında kadının toprağı dış saldırılara karşı (yabancılar karşı) korumak gibi bir görevi yoktur.

Toprak bu kadar “ özdeşleştirilip” onu dış saldırılara karşı korumak için savaşma görevinin kadına verilmemesi ataerkil

Şimdi kısaca tüm bunlardan sonra kadını doğa, erkeği ise akıl ile eşleştiren sistemin doğaya saldırarak, ona istediğini yapma hakkını kendinde görmesi yanlış ama anlaşılabilir bir durumken kadının doğayı, ekolojik dengeyi, savunup korurken hangi pozisyonda olacağı ele alınmayı bekleyen sorunlardan biridir. Biz kadınlar doğa ve akıl dikotomisinde (ikileşim) payımıza düşen, “akıl”a mı ağılık vereceğiz, yoksa doğa ve “doğa analar” olarak savunma pozisyonunda mı olacağız? Aslında soruyu sorarken bile üçüncü yolun –belki de daha fazlasının – mümkün olduğunu düşünmeye başlıyoruz. Ne akıldan ne doğadan ne de ekolojik denge de dahil olmak üzere farklılıklarımızı tanımak üzere bütünlüğü bozmayacak eşitlikten vazgeçebiliriz. Peki, o zaman devam edelim. Aklın temsilcisi olarak “Akademisyen ya da en azından alanla ilgili okur-yazar kadın ve Doğa’nın temsilcisi olarak refleksif savunma tarzındaki eylemci kadın:

Ayrıştırma; sömürenlerin (her türlü) en sık kullandığı, en bilinen buna rağmen neredeyse her kullanıldığında “işe yarayan” yöntemlerden biridir. Yeryüzündeki haritalar gibi insan yaşamı ve aidiyetleri de tabiri caizse lime lime edilerek birbirinden ayrılmıştır. Bu açıdan baktığımızda her birimizin çok kişilikli ya da daha kötü ihtimalle şizofren hayatları olduğunu söylemek abartılı ama yanlış olmaz. Nerede, nasıl davranmamız gerektiği

ile ilgili bilinçsiz sosyalleşme süreçlerimiz şöyle bir gözden geçirildiğinde bir kişinin “farklı durum” ve “ortamlarda”, ilkesel tavır konulması gereken hallerde bile ne kadar “değişken” olduğunu görüyoruz. Karşı çıktığımız ayıplarımız bile ne zaman, kime karşı ve nasıl yapıldığına; yapanın alt kimliklerine göre farklı değerlendirmelerle karşılık buluyor. Bu kısa süreler içinde “farklı” olma durumlarının bizi ittiği nokta oldukça vahimken, erkeklerin de durumu farklı değildir. İşte kadınların ‘Ama erkekler de eziliyor’ dediği pozisyon burada ortaya çıkmaktadır. Evinde, mutfağında “aşçı”, yatağında “cinsel obje”, salonunda “hanımefendi” bekleyen ve her bir durumda kadına biçtiği role göre davranan erkeğin yaşamının bütününde ilkesel bir tutarlılığı beklemek, bukalemunun her yerde aynı renkte olmasını beklemeye benzer. Zaten kendisi çok tartışmalı olan egemenin iktidar araçlarında “ahlak”ın imkansızlığı ortadadır. Egemen ahlakı tutarlı ve ilkeli bir duruş olmaktan çok kabaca zaman ve zemine göre oynak bir pozisyonda ele almıştır.

Akademik üretimler gerçekleştiren kadınlarla eylemci kadınları biraraya getirmenin zorunlu gerekliliği ortadadır. Kadın hareketi tüm göz kamaştırıcılığıyla teoriden pratiğe köprü kurmak zorundadır. Kadın hareketleri mahallelere girmeyi becermelidir. Aksi takdirde hiç haketmediği halde belli bir sınıfın mücadelesi gibi görünmekten kurtulamayacaktır.

Gezi’den Yırca’ya

Gezi sürecinde “bir ağaç” için kıyameti koparma denemesi yapanlar, Türkiye’deki muhalif duruşun umudu olmuştur. Basında

yer alan görüntülerde biraraya gelemeyen denilenlerin bir süreliğini de olsa birarada mücadele vermesi etkileyici idi. Kırmızı Kadın, Sapanlı Teyze ve çeşitli biçimlerde kadınlar Gezi direnişinde ön saflarda yerlerini aldılar. Gezi’de kadınlar çok önemli bir şey daha yaptılar; dil temizliği... Eril, cinsiyetçi sloganlar kadınlar tarafından değiştirilip, dönüştürülerek “temizlendi”. Her halde bu kadınların bugüne kadar yaptıkları en öğretici “temizlik”ti. Aradan zaman geçmesine ve toplumsal hafızasızlığa rağmen bunlar unutulmadı. Feminizmin “evde kalmış kız kurusu” algısı Gezi’de, Kırmızı Kadın gerçeğine döndü.

Kadınlar Safflara

Kadınların kendi eylem tarzını gördüğümüz Gezi’den sonra hemen hemen tüm eylemlerde en önlere yer aldıklarına tanık olduk. Validebağ’ı, “ulusal” ve “ulusal olmayan” yayın kuruluşlarından takip eden bizler; Yırca’yı yerinde gördük. Bu kadar yakınında oturmamıza rağmen, Yırca’dan Kolin şirketi orayı keşfetmeden önce haberimiz yoktu. Oraya yaptığımız ziyaretlerde kadınların kararlılığına ve korkusuzluğuna tanık olduk. “Sonucu ne olursa olsun toprağımızı vermeyiz” diyen kadınlarla tanıştık. “Bu zeytinler benim çocuklarım” diye bağırarak kadın, doğanın anayla akademik eşleştirmesinden haberdar değildi. Ama biliyordu; “Bir kadında, bir de doğada tüm güzelliklerin kök salabileceğini”...

Yırca’da topraklarını bekleyen, savunan kadınların güçlerinin farkında olduklarını görmek önemlidir. “Biz kadınlar olarak izin vermeyeceğiz.” cümlesi özne ve yüklemine çok ötesinde anlamlar taşımaktadır. Yerellerdeki kadın eylemlilikleri, kadın hak ve özgürlükleri için atılmış en büyük adımlardır. Yırca eylemlilikleri, cinsiyeti olan eylemliliklerdir. Yırca’da lokomotif güç kadındır.

Yırca'dan Kobane'ye

Direnış ve kadının anlatıldığı bir yerde Kobane'den söz etmemek en hafif deyiimiyle ikiyüzlülüktür. Kobane'de direniş savaşı dönüşür, diğerleriyle temel bileşeni kadındır. Birbirinden çok farklıymış gibi duran bu iki coğrafyanın toprakları, birinci elden kadınlara emanet olmak açısından oldukça benzerdir. Ancak ayrıştırma işlemi burada da devreye girer ve kadın olmanın dışındaki kimliklerimizle paramparça ediliriz. Bunu sadece egemenin yaptığını düşünmekse çok büyük hata olur. Kürt kadınının verdiği mücadele, algı manipölasyonundan kurtul(a) mayarak ötekileştirilir. Hakkını vermek zorunda kaldığımızda bir zahmet konuştuğumuz Kürt Kadın Hareketi, yerelerde çoğu kişi için görünmez olur, yok sayılır. Çoğumuzun farkında bile olmadığı öğrenmişlikler vardır. Bunlardan kurtulmadan dürüst, temiz, ilkeli ve adil olmak mümkün değildir. O zaman ilk işimiz temizlik olsun. Ama oturma odasından, salondan, mutfaktan ya da yatak odasından başlamayalım. Bırakalım evi "Marşlılar" temizlesin. Biz bilinçlerimizden başlayalım temizliğe. Bugüne kadar bir sürü yanlışla doldurulmuş "farkında" bile olmadığımız bilinçlerimizi temizleyelim önce.

Hadi kolay gelsin ...

MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLİĞİ: İŞGÜCÜNÜN ETNİKLEŞMESİ

Mevsimlik tarım işçiliği, dünyanın hemen her yerinde bulunan en eski işçilik biçimidir. Bu işçilik biçimi “gezici” ve “geçici” olmak üzere ikiye ayrılır. Geçici mevsimlik tarım işçileri bulundukları ya da bulundukları yerlere yakın yerlerde çalışan işçiler iken, gezici

mevsimlik tarım işçiliği bulunduğu yöreden ayrılan, Nisan ayından Kasım ayına kadar sürekli bir yolda olma haliyle göç eden işçileri anlatır (Önen, 2012, :285).

Bu yazı, mevsimlik tarım işçiliği sorununu, I. Wallerstein’in “işgücünün etnikleşmesi” kavramı üzerinden ele alacak ve bu kavramı, gezici mevsimlik tarım işçiliği üzerinden irdelleyecektir.

Çalışmada, öncelikle Wallerstein’in “işgücünün etnikleşmesi” kavramı ele alınacak, ardından dünyadaki yansımalarına değinilecek, son olarak da ülkemizde mevsimlik tarım işçiliğinin doğuşu ile etnikleşmesi ilişkisi ortaya konulacaktır.

Kapitalizmin İki Yüzü Evrenselcilik ve İrkçılık: İşgücünün Etnikleşmesi

Wallerstein'e göre bir dünya sistemi olan kapitalizm; kendini yeniden üretebilmesi için her insanın artık değerine ihtiyaç duyar. Bu yüzden kapitalist dünya sistemi, kimseyi ötekileştirmez, bütün insanlığı kucaklayan evrenselci ideolojiye sahiptir. Diğer bir deyişle; kapitalizm, ırkçı ideolojiyle uzlaşmaz gibi görünür çünkü (ister fiziksel ister kültürel farklılıklar üzerine inşa edilen bir ırkçılık olsun) ırkçılığın her türü ötekileştiricidir. Bireyi, egemen kültürün ya da halkın fiziksel alanı dışına iter. Yalnız birbiriyle uzlaşmaz gibi görünen bu iki ideoloji aslında kapitalizmin birbirini tamamlayan iki yüzüdür, pratikte iç içe geçer ve azami kar hırsına, sermaye birikimine dayalı kapitalizmin yeniden üretilmesine katkı sağlar (Balibar ve Wallerstein, 2000:44-46)

Wallersteine göre ırkçılık üç şeyi son derece iyi yapar:

“Belli bir yer ve zamanda en düşük ücretli ve iktisadi olarak en az ödüllendirici rolleri olabilecek olanların sayısını, o günkü ihtiyaçlara göre genişletmeye ya da daraltmaya olanak sağlar.

Çocukları uygun rolleri oynamaları için toplumsallaştıran toplumsal cemaatleri ortaya çıkarır ve onları sürekli olarak yeniden yaratır. Ve eşitsizliğin haklı çıkarılması için “meritokratik” (Liyakata dayalı yönetim anlayışını) olmayan bir temel sağlar. Bu son noktanın altını çizmek gerekir. İrkçılık tam da öğretisinde evrenselcilik karşıtı olduğu için kapitalizmin bir sistem olarak sürmesine yardımcıdır. İşgücünün büyük bir kısmına, meziyet ilkesiyle haklı çıkarılabilecek olanlardan çok daha az ücret verilebilmesine olanak tanır.” (Balibar ve Wallerstein, 2013:45)

Böylece yukarıda da görüldüğü üzere, Wallerstein'ın “işgücünün etnikleşmesi” kavramı sözde birbirini dışlayan “evrenselcilik” ve “ırkçılık” ideolojileri içerisinde yeşerir ve kapitalist birikimin oluşmasında oldukça verimli araçlara dönüşür. Bir taraftan “evrenselcilik” hiçbir işgücünü dışlamazken diğer yandan kapitalizmin önemli bir silahı olan ırkçılık, işgücü arasında hiyerarşi yaratır, belli bir

etnik yapıya mensup olan işçinin emeğini ucuzlatır ve güvencesizleştirir.

İşgücünün Etnikleşmesi Bağlamında Dünyadaki Durum: Alternatifsizlik ve Çaresizlik Kışkacında Mevsimlik Tarım İşçiliği

İşgücünün etnikleşmesi sürecini özellikle mevsimlik tarım işçiliği üzerinden gözlemleyebiliriz. Pek çok çalışma, mevsimlik tarım işçiliğini hem ülkemizde hem de dünyada etnisite ve tabakalaşma kavramları üzerinden değerlendirmektedir. Dünyadaki duruma biraz yakından bakarsak yapılan işin niteliği gereği böyle bir kategorileşme olduğunu görebiliriz. Örneğin Avrupa’da mevsimlik tarım işçiliğinde çalışanlar çoğunlukla Avrupalı değildir. İspanya’nın kırsalında yaşayan yerli halk statüsü yüksek işlerde çalışırken,

tarım sektöründe daha çok Afrikalı işçiler çalışmaktadır. (Önen, 2012:282). ABD’de ise tarımda çalışanlar daha çok Meksikalılar’dan ve Hispanikler’den (ABD’de yaşayan en büyük azınlık, İspanyol kökenliler anlamında da kullanılır) oluşur. Norveç’te ise daha çok Doğu Avrupalı işçiler çalışır. (Çınar ve Lordoğlu, 2011:421)

Görüldüğü üzere; Wallerstein’in kavramını yukarıdaki örnekler üzerinden rahatlıkla gözlemleyebiliriz. Yalnız burada unutulmaması gereken nokta Wallerstein’in bu kavramı, ekonomik sistemden bağımsız ele almadığıdır. Evet, etnik bir harita çizilebilir fakat bu haritanın oluşumu ‘kapitalizmin işleyişinde ve sermaye birikim sürecinde ihtiyaç duyduğu’ en yoksul, en bağımlı insan üretiminden ayrı ele alınamaz. Bu anlamda mevsimlik tarım işçiliğinde çalışanlara yakından baktığımızda en büyük

özelliklerinin, ait oldukları etnik yapının en yoksulu, en çaresizi ve en vasıfsızı olmalarıdır. Bu alternatifsizlik ve çaresizlik kısılacı, dünyada mevsimlik tarım işçisinin yüzde altmışından fazlasını yoksulluk sınırı altında tutmakta, yüzde seksenini de güvencesizliğe itmektedir.

Ülkemizde Mevsimlik İşgücünün Etnikleşmesi Süreci: Tarımda makineleşme Süreci ve Zorunlu Göç Yılları

Türkiye’de 1950’li yıllarda tarımda yaşanan dönüşüm, pek çok insanı yerinden etmiş, kırdan büyük şehirlere olan göçü arttırmıştır. Bu göç bir yandan hızlı bir kentleşmeye ve pek çok soruna yol açarken; diğer yandan büyük şehirlere göçemeyen, bulundukları yerde kalan ya da yakın illere gidenler üzerinde de bir takım sonuçlar doğurmuştur. Göç edemeyen bu insanlar, tarımdaki dönüşümle birlikte ücretli tarım işçisine dönüşmüştür.

1950’li yıllarda ‘Marshall yardımı’, tarımda makineleşmeyi artırmış ve tarım alanlarının

genişlemesine sebep olmuştur. Yalnız bu süreç küçük çiftçinin lehine gelişmemiş, bu sürece ayak uydurmak için kredi alan küçük çiftçi borcunu geriye ödeyemediği için tarım arazisini elden çıkarmış ve bu araziler az sayıda insanın eline geçmiştir. Tarım arazisini elden çıkaran küçük çiftçi bu yıllarda büyük şehirlere göçmüştür ve kimi büyük şehirlerde enformel işlerde çalışırken kimi patronlaşmış, kendi işini kurmuştur. Bu süreç küçük üreticinin elinden toprağını alsa bile makineleşme oranındaki artış ekili alanlardaki artışı karşılayamadığı için tarımda işgücüne duyulan ihtiyacı azaltmamıştır. Dolayısıyla hala tarımda yarıcıya ve ortakçıya gereksinim vardır. Fakat ilerleyen yıllarda traktör sayısının ikiye katlanması, işgücüne duyulan ihtiyacı azaltacak, yarıcı ve ortakçıları işsiz bırakacaktır. 1965li yıllar aynı zamanda işsiz kalan, çoğunlukla Kürt kökenli ortakçı ve yarıcıların mevsimlik tarım işçisine dönüştüğü yıllardır. Çünkü bu kesim yoksulluğundan dolayı büyükşehirlere göçememiş, yaşadıkları yerde kalmış ya da yakın illere göçmüş kişilerdir. Mevsimlik

tarım işçisi arzını artıran başka önemli gelişme ise terör bahanesiyle zorunlu göçe tabi tutulan Kürt kökenli yurttaşların büyük şehirlere ya da yaşadıkları yerlerdeki yakın illere yaptıkları göçler olmuştur (Çınar ve Lordoğlu:422-427).

Yukarıda belirtilen her iki süreç, ister maddi gücü oranında büyükşehirlere göçsün isterse de yakın çevre illere gidilsin, işgücü anlamında, kapitalizmin istediği sonuçları doğurmuştur. Her iki kesim enformel işlerde kullanılan, çaresiz, vasıfsız işgücü olmuştur. Özellikle bu işgücü, ülkemizde yaşanan savaştan ötürü ciddi ırkçı saldırılara, dışlanmalara maruz kalmış, etnik kimliğinden dolayı ‘savaşın sorumlusu ve huzursuzluğun

kaynağı’ yapılarak, çaresizlikleri artırılmış, böylece her türlü çalışma koşullarına razı edilmiştir. Burada yeniden Wallerstein’ı hatırlarsak, bu ırkçı, dışlayıcı tutum, belli bir yer ve zamanda en düşük ücretli ve iktisadi olarak en az ödüllendirici rolleri alabilecek olanların sayısını o günkü ihtiyaçlara göre genişletmeye ya da daraltmaya olanak sağlamıştır.

Bu süreç tarımda mevsimlik işçi olarak çalışan Kürt kökenli yurttaşlarımız içinde aynı şekilde işlemiştir. Kürt kökenli işçilerin potansiyel suçlu olarak tecrit edilmesine ve dışlanmasına yol açmıştır. Hatta gittikleri yerlerde yerel halkla çatışmalara varan durumlar yaşanmıştır. Ama hiçbir zaman bu çatışmalar tam bir kopuşa varmamış, bu ilişki ağır aksak sürmeye devam etmiştir. Çünkü bu işçilere yerel tarım işçilerinden daha düşük ücretler verilmekte, daha ucuz koşullarda barınma ve yemek ihtiyaçları giderilebilmektedir. Dolayısıyla bu işçilik formel bir iş tanımını içine almadığı sürece, bu ırkçı saldırılar, ayrımcılık, işverenin işine gelmekte “evrensellik” ve “ırkçılık” senteziyle kendini yeniden üreten kapitalist birikim için oldukça elverişli bir araca dönüşmektedir.

Kaynakça

- 1.Selin Önen (2012), “Mevsimlik Tarım İşçiliği ve Çingeneler”, Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi
- 2.Sidar Çınar ve Kuvvet Lordoğlu(2011), “Mevsimlik Tarım İşçileri:Marabadan Ücretli Fındık işçiliğine, www.sosyalhaklar.net
- 3.Balibar ve Wallerstein(2013), *Irak Ulusu Sınıfı*, Metis Yayınevi

Ne B..'a Yaradı Normal Olmak

İzmir LGBTİ
Komisyonunun
yazısının devamını
yayınliyoruz.

*Türkiye’de değişik il ve şubelerde
LGBTİ Komisyonları oluşturulmaya
başlandı. Eğitim Sen 2 No’lu da LGBTİ
Komisyonunun oluşturulması sürecini
bizimle paylaşır mısınız?*

Ayten (Öğretmen) : Sendikamızın ve şubemizin bu konuda geç kaldığı ve bu konudaki girişim etkinlik vs. açısından yetersiz kaldığı bir gerçeklik. Bu elzemdi. Hatta bu konuda sekreterlik, eğitim, bildiriler olmalı. Filmler, söyleşiler ve etkinliklerin devamı mutlaka gelmeli.

Daha çok yeniyiz komisyon olarak; eksikler zamanla toparlanacaktır buna inanıyorum.

LGBT komisyonunda toplumsal cinsiyetin tartışıldığı hak mücadelesi veren bir yapıyı müjdeliyor.

Devrim (Öğretmen) : Bundan bir iki ay önce sosyal paylaşım sitesi sayesinde Eğitim Sen İzmir 2 No’lu şube de “Benim Çocuğum” adlı belgesel gösteriminin yapılacağını ve katılımcılarla LGBT sorunlarına değinileceğini öğrendim. Eğitim Sen’li LGBTi bireyi olarak pek alışık olmadığım bu durum beni şaşırtmış ve heyecanlandırmıştı. Ailem ve LGBTi bireyi arkadaşlarımla katıldık. Beklediğimden çok daha fazla katkı sağlayan bir etkinlik olmuştu. Maalesef ki ülkemiz okullarında her trans birey gibi eğitim-öğretim hayatım boyunca çok sıkıntılar yaşadım. Şu an mesleğim olan öğretmenlikte de benzer sıkıntılar yaşamaktayım. Hele ki net bir durum olan kendi varoluşumu (cinsel kimliğimi) saklamak zorunda olmak her durumda maça 5-0 yenik başlatıyor. Ayrıca sürecim açısından da mesleğim açısından ciddi kaygılara sahibim. Bu durumla ilgili öğretmen-idareci camiasında da ciddi farkındalıklar kazandırılması gerekli. Birçok tanıdığım LGBT bireyi arkadaşım öğretmen olmalarına rağmen mesleklerini

bu sıkıntılardan ötürü yapamamaktadırlar. Eğitim Sen olarak bu alanda yapılmaya çalışılan ufak çaplı çalışmalar gerçekten umut verici.

Aras Güngör (Trans Danışma Merkezi Kurucusu, ‘Dikkat Okulda Trans Var’ belgeseli Oyuncusu) : Türkiye’de kabaca 20 yıllık örgütlü mücadele tarihi olan LGBT hareket; (lezbiyen, gey, biseksüel, trans) 2008 yılında eşcinsel, trans kişilerin ailelerinin örgütlendiği LİSTAG’ın (Lambda İstanbul Aile Grubu) kurulmasıyla farklı bir politik söylemin önünü açmış oldu. Çocukları eşcinsel, trans olan birkaç anne babanın biraraya gelmesiyle başlayan ve bugün ‘Benim Çocuğum’ belgeselinin çekilmesiyle devam eden süreçte; LGBT aileleri örgütlenmelerini, görünürlüklerini, çocuklarıyla yaşadıkları deneyimleri anlatarak, birbirlerinin hikâyelerini anlatarak güçlendi. 2014 yılında Eğitim Sen toplumsal cinsiyet ve LGBT çalışmalarına İzmir’den sendikali öğretmenlerin kendilerini sorgulamalarıyla başlayan yolculukları, eşcinsel, trans öğrencileri için alanlara çıktıkları, “Öğrencimin Yanındayım” dövizleriyle alanlara çıktıkları bir sürece evrildi. Toplantılar, seminerler, film gösterimleriyle başlayan yolculuk bugün LGBT komisyonunda toplumsal cinsiyetin tartışıldığı hak mücadelesi veren bir yapıyı müjdeliyor. Türkiye’de eğitim alanında toplumsal cinsiyet çalışmalarının belki de en önemli aktörleri olan öğretmenlerin örgütlenmesi eşcinsel ve trans çocuklar için en onulmaz yaraları aldığımız okullarda; nefes alabilmemiz için hepimize umut veriyor. Eşcinsel ve trans öğrencilerin okulda yaşanan akran zorbalığına, eğitim müfredatındaki ayrımcılıklara, okulda yaşanan şiddete karşı,

özellikle eğitim hayatından dışlanan okulu erken yaşlarda bırakmak zorunda kalan transların ve onları “düzeltmek” yerine özgürleştirecek, kimliklerini ifade edebilecek, kadın erkek olmayı değil, özgür bireyler olmalarının önünü açacak cesur öğretmenlere ihtiyacı var.

Özlem (Öğretmen) : Onların katılımı bizlere gerçeğe dokunabilme adına yol gösterici oldu. ‘Benim Çocuğum’ isimli film gösteriminin ardından yapılan söyleşi ve bir LGBTİ bireyi anne-babasından dinlemek benim açımdan ve diğer bütün izleyiciler açısından son derece anlamlıydı.

Türkan (Öğretmen) : ‘Benim Çocuğum’ ve ‘Dikkat Okulda Trans Var’ filmlerinin gösterimi ve yapılan sunumlar komisyonun gerekliliğini bir kere daha göz önüne serdi. Olumlu tepkiler alıyoruz. Diğer şubeler çalışmalarımızı takip ediyorlar. SPÜ ve İzmirli aileler ile ortak çalışmalar/toplantılar yapıyoruz. Velilerle, öğrencilerle ve

çalışanlarla buluşmaya, ağlar oluşturmaya başladık, heyecanlanıyoruz. 1 Mayıs’ta gökkuşağı bayrağıyla şube pankartımızın altında yürüdüğümüzde mutluluğumuz görülmeye değerdi. İzmir’de düzenlenen ‘Onur Yürüyüşü’nde de Eğitim Sen İzmir 2 No’lu şube olarak yer aldık. Basın açıklamalarında imzacı olmak, eylem ve etkinliklerde destekleyen/düzenleyen kurumlar arasında yer almak ilk toplantımızda aldığımız kararlardandı.

Tuncer (Öğretmen) : Birlikte izlediğimiz film beni çok etkiledi; zaman zaman gözyaşı içinde LGBTİ çocukların yaşadığı acılar ve sorunlar beni çok etkiledi. Bu durum bende LGBTİ bireylerin yaşadığı sorunlarda desteklenmesi gerektiğini düşündürdü. Öğretmen arkadaşlarla izlenip farkındalık yaratmak gereklidir. Önümüzdeki eğitim öğretim yılında ‘Dikkat Okulda Trans Var’ vb. belgeseller öğretmen arkadaşlara izletilmelidir.

Eğitim sistemi ve çalışma hayatındaki heteronormatif bakış açısı ile mücadelede komisyon kendine nasıl bir yol haritası belirledi?

Günay (Öğretmen): Komisyon başta bilgilendirmeyi seçti. LGBTİ bireylerin eylemlerine katılım da, destekleme de oldukça başarılıydı. Bundan sonrasında; ağırlığın ailelere, öğrenci ve öğretmenlere bilinçlenmeleri ve destek görebilmelerini sağlayacak kurumlarla işbirliğinin devamı olacağını biliyorum.

Türkan (Öğretmen): Komisyonumuz henüz yeni kuruldu. Eylül ayında yapacağımız ilk toplantımızda önümüzdeki süreçte yapacaklarımızı netleştireceğiz. ‘Baki Koşar Haftası’, ‘Onur Yürüyüşü’ gibi her yıl düzenlenen eylem ve etkinlikler yıllık çalışma programımız da sürekli yer alacak. Bunun dışında farkındalığı arttıracak çalışmalar ve etkinlikler yapacağız. Sendika ve Komisyon üyeleri hep birlikte öğreneceğiz, “öğrenen sendika” olacağız. Ebeveynler,

LGBTİ hak ve özgürlüklerinin görünmez kılınmasına ve siyasi olarak önemsizleştirilmesine karşı somut ve açık politikalar geliştirerek hem sendika içinde hem de çalışma alanı ve toplumsal düzlemde LGBTİ bireylerin/ hareketin görünürliğini sağlamak komisyonumuzun temel politikalarından biri olacaktır.

öğrenciler ve çalışanlarla buluşmaya başladık. Yaptığımız etkinliklerin katılımcıları çeşitli toplantılarda ve platformlarda buluştuğumuz dostlarımız da yol haritamız için gerekli doneleri toplamamıza yardımcı oluyorlar. Türkiye’de LGBTİ bireyler yasal güvenceden yoksun olarak yaşamaya devam ediyor. LGBTİ bireylere yönelik ayrımcılık, homofobi, transfobi ve şiddet ile nefret cinayetleri devam ediyor. LGBTİ’lerin sosyal hayatlarının heteroseksüel bireylerinkinden çok daha fazla engellerle örülü olduğunu belirtmek gerek. Gizli ya da açık kimlikli LGBTİ’ler için kamu kurumlarında ya da özel bir şirkette çalışmak oldukça zor. Yine barınma, sağlık gibi alanlarla olduğu gibi eğitim alanında da çalışan ya da öğrenci olan LGBTİ’lerin karşılaştıkları sorunların ortadan kaldırılması gerekiyor. Bunun için eğitim alanında çalışan bizlerin katkılarıyla eşitlik temelinde bir dönüşümün kolaylaşacağına inanıyoruz. LGBTİ hak ve özgürlüklerinin görünmez kılınmasına ve siyasi olarak önemsizleştirilmesine karşı somut ve açık politikalar geliştirerek hem sendika içinde hem de çalışma alanı ve toplumsal düzlemde LGBTİ bireylerin/ hareketin görünürliğini sağlamak komisyonumuzun temel politikalarından biri olacaktır. LGBTİ bireylere yönelik homofobik, transfobik söylemlerin ve genel olarak nefret söyleminin ortadan kaldırılması, bunun için bir dizi önleyici politikanın oluşturulması ve uygulanması önemli. Bununla beraber nefret suçları yasasının eşitlikçi bir çerçevede hazırlanıp yasallaşması gerekiyor. Haklı mücadelemizi LGBTİ hareketi ile birlikte güçlendirmek istiyoruz.

Dilek (Öğretmen): İlk hedefimiz toplumdaki bu insan korkusunu yok edebilmek ve üçüncü bir gözle farklı bir bakış açısı yaratabilmek. Özellikle okullardaki üyelerimizde bu konuda belli bir bilinç ve duyarlılık oluşturmak. LGBTİ çocuklarımızın yanında olmak ve onların da diğer çocuklar gibi okul hayatını devam ettirmelerini sağlayabilmek. Yine tüm ötekileştirilen öğretmenlerimizin kendilerini güvende hissetmelerini sağlamak. SPÜ'nün (Siyah Pembe Üçgen) düzenlemiş olduğu eylem etkinliklere katılım sağlamak...

Ebru (Öğretmen): Farkındalık yaratmak, homofobiyle, transfobiyle ve cinsiyetçilikle mücadele etmek temel ilke tabii ki. LGBTİ birey örgütleriyle birlikte yol yürümek, onlarla dayanışmak; önce kendi algılarımızı değiştirmek, her platformda ayrımcılığa dikkat çekmek ve eğitim sistemimizi devletin gri renklerinden arındırıp, gökkuşağının renklerine boyamak...

EĞİTİM SEN 2 NOLU ŞUBE LGBTİ KOMİSYONU

Ebeveynler, öğrenciler ve çalışanlarla buluşmaya başladık. Yaptığımız etkinliklerin katılımcıları, çeşitli toplantılarda, platformlarda buluştuğumuz dostlarımız da yol haritamız için gerekli doneleri toplamamıza yardımcı oluyorlar.

Türkiye'de Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve İnterseks bireyler yasal güvenceden yoksun olarak yaşamaya devam ediyor. LGBTİ bireylere yönelik ayrımcılık, homofobi, transfobi ve şiddet ile nefret cinayetleri devam ediyor. LGBTİ'lerin sosyal hayatlarının heteroseksüel bireylerinkinden çok daha fazla engellerle örülü olduğunu belirtmek gerek. Gizli ya da açık kimlikli LGBTİ'ler için kamu kurumlarında ya da özel bir şirkette çalışmak oldukça zor. Yine barınma, sağlık gibi alanlarla olduğu gibi eğitim alanında da çalışan ya da öğrenci olan LGBTİ'lerin karşılaştıkları sorunların ortadan kaldırılması gerekiyor. Bunun için eğitim alanında çalışan bizlerin katkılarının eşitlik temelinde bir dönüşümü kolaylaştıracağına inanıyoruz.

LGBTİ hak ve özgürlüklerinin görünmez kılınmasına, siyasi olarak önemsizleştirilmesine karşı somut ve açık politikalar geliştirerek, hem sendika içinde hem de çalışma alanı ve toplumsal düzlemde LGBTİ bireylerin/hareketinin görünürlüğünü sağlamak komisyonumuzun temel politikalarından biri olacaktır.

LGBTİ bireylere yönelik homofobik, transfobik söylemlerin ve genel olarak nefret söyleminin ortadan kaldırılması, bunun için bir dizi önleyici politikanın oluşturulması ve uygulanması önemli. Bununla beraber nefret suçları yasasının eşitlikçi bir çerçevede hazırlanıp yasallaşması gerekiyor. Haklı mücadelemizi LGBTİ hareketi ile birlikte güçlendirmek istiyoruz.

KÜRTÇE ATASÖZLERİ

PÊŞGOTINOKÊN KURDÎ

- **Kengîbibareberf, hingêzivistan e.**

Ne zaman kar yağarsa o zaman kış olur

- **Ji her ewrê baran nabere.**

Her buluttan yağmur yağmaz.

- **Av rabû, dengbelavbû.**

Su kalktı, ses yayıldı.

- **Kinctênpîne kirin, lêgilî û gazin nayênpîne kirin.**

Elbiselere yama yapılır ama dertlere(dert yanma) yama yapılmaz.

- **Kesek nakevegorakesî.**

Kimse kimsenin mezarına girmez.

- **Kewdijminêqewmêxwe ye.**

Keklik kavminin düşmanıdır.

- **Jixelkê re gul e, jixwe re kul e.**

Elaleme gül; kendine yara.

- **Av rêyaxwedibîne.**

Su, yolunu bulur.

- **Pezêkûjikeriyaxweveqete, para guran e**

Sürüden ayrılan koyun,kurtların payıdır.

- **Kerê me çû sefer ê, hat dîsakerêberê.**

Eşğimiz sefere gitti,geri geldi yine eski eşek.

- **Rih dibe bihust, dijminnabe dost.**

Ruhu cennete götürür,düşman dost olmaz.

- **Ker bendêxweqetandgotqeytewdeştceh e.**

Eşek ipini koparmış sanmış ki her yer arpa.

- **Biharêewir kete danêêvarê.**

Baharda bulutlar akşam vaktine girdi.

- **Ji mecburi mirovguştêkewandixwe.**

İnsan mecburiyetten keklik eti yer.

ARAPÇA ATASÖZLERİ

لathamأل

“ ؤوقلا ؤمق وه لدابت ملام دامتعال او ، ؤوق سفنللا ىلع دامتعال او ، فعض نيرخآلا ىلع دامتعال ”

Başkalarına güvenmek zaafır, kendine güvenmek güçtür, karşılıklı güven kuvvetin zirvesidir

ادبأ ارح نوكي نل فوخ يف شعبي نم

Korkuyla yaşayan asla özgür olamaz

رجحلا يف شقنلاك رغصلا يف ملعلا

Küçük yaşta ilim vermek taşla nakış yapmak gibidir

لصو بردلا ىلع راس نمو دجو دج نم

Çalışa bulur, yola düşen ulaşır

دجب لمعت نلف ، لشفت مل اذا

Başarısızlığı tatmasan ciddi çalışmasın

. حاجنل صرف كل قلخت ققؤم قمزه إل لشفل ام

Başarısızlık geçici hezimetdir ardında başarıya fırsatlar yaratılacaktır

كراكفال اساكعنا ىوس تسيل كينيع نإ

Gözlerin, fikirlerin yansımasıdır

“ .. نفعت ... رقتسا ىتم ... يراجل رهنلاك عدبمل

Yaratıcı akan nehir gibidir, ne zaman durursa o zaman kirlenir

. حلاصل اءوہل لوخدب حمست يتل ؤذفانل سفن يه دسافل اءوہل امنم جرخي يتل ؤذفانل

Kirli hava dışarıya nüfuz eden pencere içeriye temiz hava nüfuz eden aynı penceredir

ءامل عل اولئاسو ءامكحل اوطلاخو ءاربكل اوسل اج : ثالشب مكيلع

Size üç nasihat

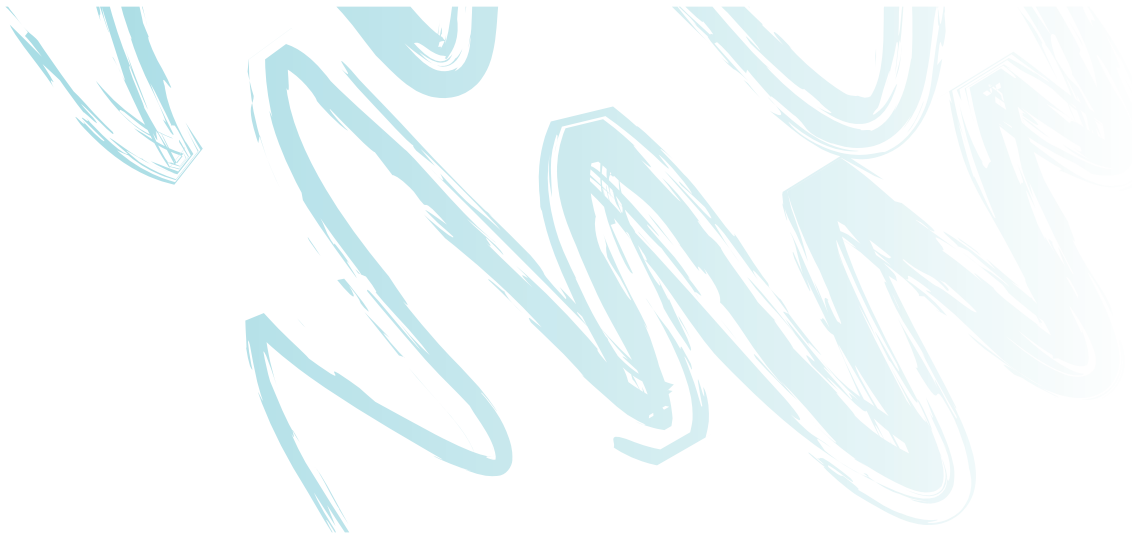
Eşraflar la oturun

Hikmetlilerle yakın olun

Âlimlere soru sorun

. ئطخت الف بيصت ناو ئطبت الف بيجت نإ ؤغالبل

Bilgili olmak, gecikmeden yanıt vermek, hatasız doğru söylemektir

dünya

Fransa Eğitim Sendikaları 'Eşitliğin ABCD'si' Programının Yeniden Uygulanmasına Destek Verecek

Fransa Eğitim Bakanlığı geçen sene sendikaların ve demokratik kitle örgütlerinin de onayını alarak 275 okul içerisinde 600 pilot sınıfta 'Eşitliğin ABCD'si' programını başlatmıştı. Programa aşırı sağcılar, Katolik kilisesi, gay-lezbiyen evlilikleri karşıtı gruplar ve bazı Müslümanlar yoğun tepki göstermişlerdi. Programın başladığı gün bazı velilerin cep telefonuna 'çocuklarımızı okula göndermeme günü' başlıklı mesajlar geldi. Mesaj 'Eğitim sistemi çocuğunuza Tanrı'nın istediği şekilde bir kız ya da erkek olarak doğmadıklarını öğretecek. Onlara seçme hakkı verecek.' şeklinde devam ediyordu. Aşırı sağcı bir grubun bu mesajları gönderdiğinin ortaya çıkmasından sonra ilginç bir şekilde Müslümanların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde öğrencilerin %40'ı okula

gönderilmedi. Böylelikle, Müslüman karşıtı grubun çağrısına çoğunlukla Müslümanlar uymuş oldu.

Daha sonra velilerin tepkileri ülkenin geneline yayıldı. Birçok yerde hükümetin ‘kadınların ve erkeklerin sahip olduğu

Program kapsamında cinsiyet, cinsel yönelim ve cinsel kimliklerin eşit olarak temsil edildiği kitaplar hazırlanmıştı. Bu kitaplarda yer alan bazı başlıklar; ‘Jean’ın İki Annesi Var’, ‘Babam Etek Giyiyor’ şeklindeydi. Öğrencilere tüm toplumsal cinsiyet kalıplarının sosyal olarak inşa edildiği ve

farklılıkları görmezden geldiği, herkesi aynılaştırmaya çalıştığı’ üzerine tartışmalar yürütüldü. Gay-lezbiyen evlilikleri karşıtı bir grup tarafından hazırlanan “Yarın, oğlum bir kadın olacaksın” yazılı afişler birçok yere asıldı. Sonuçta programa gelen yoğun tepkiler hükümete 2014 Haziran’ında geri adım attırdı. Program ilkökul derslerinden kaldırıldı. Sadece öğretmenlere hizmet-içi eğitimde verilen seçmeli bir ders haline geldi.

doğuştan hiçbir biyolojik özelliğin belirleyici olmadığı fikri anlatılıyordu. Asıl hedef ise tüm kimliklerin eşit olduğunun öğrencilere benimsetilmesi idi. Ne yazık ki, eleştiriler sonucu hükümet geri adım attı.

Geçen ay Eğitim Bakanı’nın eğitim sendikaları; UNSA Eğitim, SNES-FSU ve SNUipp-FSU ile gerçekleştirdiği eğitim değerlendirme toplantısında program üzerine

bir konuşma yapan Eğitim Bakanı ‘geçen sene bütün aktörlerin büyük bir manipülasyonun parçası haline geldiği ve yanlış anlaşılmanın gerçekleştiğini’ söyledi. “Bundan kaçınmak için bütün aktörlerin kadın ve erkek arasındaki eşitliğin kadına yönelik şiddeti bitirecek tek yol olduğunun farkına varmaları gerekmektedir. Mesleklerde, okullarda ve sonuç olarak herkes için başarının garanti alınması sürecinde eşitlik yol göstericidir.” diyerek programın önemine dikkat çekti. Öğretmenler için bir web sitesi hazırladıklarını, buradan tüm materyallere ulaşabileceğini ve üç saatlik on-line kurslar yapacaklarını belirten Eğitim

Bakanı’na sendikalardan da destek geldi.

Eğitim Sen’in tüm uluslararası çalışmalarına katılan kardeş sendikamız SNES-FSU’nun ‘Eşitlik ve Özgürlükler Birimi’ uzmanı Aurélia Sarrasin “Eğitimde hem öğrenciler hem de öğretmen eğitimi ve hizmet içi eğitimler sırasında gerçek bir eşitlik politikası hayata geçirilmelidir. Eşitliğin

ABCD’si gibi toplumsal cinsiyet rollerini yıkmayı amaçlayan bütün girişimler desteklenmelidir.” dedi.

Söz konusu tartışmayı yakından takip eden Eğitim Enternasyonal Genel Sekreteri Fred Van Leeuwen ise sendikalarda, eğitim alanında ve toplumda; cinsiyet eşitliğinin gerçekleşmesi için çabaladıklarını söyledi. Bu yüzden Fransa’da bulunan üye örgütlerinin arkasında olduklarını belirten Leeuwen, cinsiyetler arasındaki eşitliğin eğitimin tüm kademelerinde başarılmasıyla toplumun değişebileceğini sözlerine ekledi.

KAYNAKÇA

- * *Can boys wear skirts? France divided by gender stereotyping experiment in primary schools*
<http://www.independent.co.uk/news/world/europe/can-boys-wear-skirts-france-divided-by-gender-stereotyping-experiment-in-primary-schools-9574297.html>
- * *Society - Could equality be as simple as ABCD?*
<https://www.tes.co.uk/article.aspx?storycode=6367563>
- * *France Scrapes Plan to Promote Gender Equality in Schools*
<http://www.ischoolguide.com/articles/942/20140702/france-scrapes-plan-promote-gender-equality-schools.htm>
- * *Gender Equality Lessons For Schools In France Cancelled After Parent Protests*
http://www.huffingtonpost.ca/2014/06/30/gender-equality-france-schools_n_5542950.html
- * *France: Gender Equality in Teaching and Learning Endorsed*
http://www.ei-ie.org/en/news/news_details/3349

SENDİKALAR VE KADIN

Sendikal mücadele içinde yer alan emekçilerin cinsel kimliği göz önüne alınmasa bile, toplumsal algıda ve yaşananlarda sendikal mücadelenin erkekler tarafından yürütüldüğü ve emek mücadelesinin erkek işi olduğu gibi toplumsal bir algı oluşturulmuştur. Bunda sendika yönetimlerinde erkek emekçilerin öne çıkması ve sayısal olarak görünür olmalarının şüphesiz etkisi vardır.

Kadınların emek mücadelesinde kimi zaman kendi hakları için, kimi zaman da eşleri ve çocukları için yer aldıkları bilinmektedir. Örneğin; 1873 yılı Ocak ayındaki tersane işçilerinin grevine, işçilerin anaları, eşleri ve kızları da destek vermiştir. Aynı eş desteği tramvay grevlerinde de görülür, tramvayların sefere çıkmasını engellemek için tramvaycılarının eşleri rayların üzerine yatmışlardır.

1910-11 yılları, özellikle kadınların çalıştığı iki işkolunda; dokuma ve tütün işkolunda kadınların greve gittikleri yıllardır.

Büyük madenci yürüyüşündeki kadınlar, Tekel direnişinde taşeron ve özelleştirmelere karşı mücadelenin önünde yer alan kadınlar unutulabilir mi?

Sendikal örgütlenmeler zaman içinde işçilerin ekonomik çıkarları için

yürüttükleri mücadelenin yanında toplumsal ve siyasal mücadelenin de yürütmesi gerektiğini yaşayarak görmüş ve öğrenmişlerdir. İlk kurulduklarında sadece erkek işçilerin üye olabildiği sendikalar, zaman içinde erkek-kadın, vasıflı-vasıfsız, etnik kimlik ve inanç ayrımları yapmadan bütün işçi sınıfının örgütü haline gelmiştir.

Yeni sendikal örgütlenmesini tamamlayan bir fabrikadaki kadın işçi “sendikanın toplu iş sözleşmesindeki ekonomik kazanımlardan öte ustabaşı bize artık küfredemiyor bu bile yeter” demiştir. Sendikaların önemini işçiler ve emekçiler bilmekle beraber, örgütlenme önündeki engellemeler,

Kadın ne iş yaparsa yapsın daha çok ev ve aile ortamında bir kimlik kazanacağı, ailenin temel unsuru olmakla da gurur duyması gerektiği sıkça vurgulanır.

sendika yönetimlerinin geri, uzlaşmacı tutumları ve bireysel çıkarlarını gözetmeleri sendikal örgütlenmenin ve mücadelenin önemli sorunudur. Bu sorunları aşmak yine işçi ve emekçilerin kendi mücadele örgütü olan sendikalarına sahip çıkmalarıyla mümkündür.

Kadın emeği, erkek emeğinin yanında “yardımcı emek” olarak görülmektedir. Evin geçimini sağlayan ve düşünenin erkek olması toplumda takdir de toplamaktadır. Kadın ne iş yaparsa yapsın daha çok ev ve aile ortamında bir kimlik kazanacağı, ailenin temel unsuru olmakla da gurur duyması gerektiği sıkça vurgulanır. Hatta daha ileri gidilerek ‘en büyük kariyer anneliktir’ denmesi, iktidarın ve sistemin politik ideolojik yaklaşımının sonucudur. Böylece ailenin ekonomik sorumluluğunu üstlenen erkek emekçilerin mücadelede sindirilmeleri de kolaylaşacaktır. Sendika, biz kadınlar için de elbette kendi emeğimizin hak ve çıkarları için mücadele örgütü olmakla beraber kadın kimliği dışında önce emek üreten insan duruşunu şekillendirmesi ile kadınlar arasında daha

da gelişmiş olan dayanışma duygusu ile ötekileştirilen kimliğine karşı mücadelesini kolaylaştırır, görünür kılar.

Sendikaların mücadelenin önemini kavrayan kadınlarla ve onların emeğiyle çok daha güçlü örgütler olacağı açıktır. Hem üye hem de sendika yönetimlerinde kadınlar olarak yer almak sermayenin yaratmaya çalıştığı toplumsal düzen ve onun kültürüne, yozlaşan geriliklerine karşı en önemli mücadele alanlarından birisidir.

Sendikalardaki erkek emekçilerin de bunu kavrayarak kadın mücadelesine omuz vermeleri, işyerlerinde kadın emekçilerin sendika üyeliği ve mücadelede birlikte hareket etme, bilinçlendirme çalışmalarına özel önem vermesi gerekmektedir.

İş kolumuzda giderek esnek ve güvencesiz çalışma yaygınlaştırılmaktadır. Bu gün cep harçlığına ücretli öğretmenlik yapan eğitim emekçilerinin büyük çoğunluğu genç kadın öğretmenlerdir. Eğitimin bir hak olmaktan çıkıp piyasanın ticaret koşullarına açılacağı süreci, yasal düzenlemelerle önümüze getirecek bir iktidarla da karşı karşıyayız. Eğitimin içeriğinden, uygulanaşına kadar dinsel biçimlendirme hızla sürmekte henüz oyun çağındaki küçük kız öğrenciler cinsel kimliklerinin farkına varmadan başının örtülmesi ile kadın kimliği küçük yaşta giydirilmektedir.

Elbette hem eğitimin hem de eğitim emekçilerinin pek çok sorunu vardır. Sorunları aşmanın yolu da örgütlü mücadeleden geçmekte, bu da emekten, özgürlüklerden ve yaşamdan taraf olmak anlamına gelir.

FEMİNİZM DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK İÇİN YÜRÜYOR!

*Uluslararası
Feminist
Hareketin On Yılı*

Dünya Kadın Yürüyüşü, 2000 yılında yoksulluğa ve kadına yönelik şiddete karşı küresel eylem kampanyasıyla doğdu. Yoksulluğa ve kadına yönelik şiddete karşı talepler için dünyanın her yerinde toplanan beş milyondan fazla imzanın Birleşmiş Milletler Genel Merkezine verildiği gün 40 ülkede aynı talepleri destekleyen eş zamanlı eylemler yapıldı. IMF ve Dünya Bankasının izlediği politikaların kınanmasının hemen ardından kadınlar Yürüyüş'e devam etme kararı aldı. Küresel kampanya sırasında edinilen yeni

boşanma yasaları gibi bazı reformlar ilk kez geçmiş;hatta bazı ülkelerde devlet kadınların özgürleşmesi için komisyonlar bile oluşturmuştu. Oysa 1980'lerin başında derinleşen ekonomik krizler ve muhafazakâr hükümetlerin yükselişi ile pekçok kuzey ülkesinde izlenen 'yeniden yapılandırma politikaları' da refah devleti feminizminin sonuna işaret ediyordu. Bazı ülkelerde özellikle muhafazakâr hükümetler, en başta kürtajı serbest bırakan yasalar olmak üzere, kadın hareketinin zorlamasıyla yapılmış reformlara yönelik fiili bir saldırı başlattılar.

Bu gelişmeler, kadın hareketinin gündemini belirlerken refah devleti feminizminin de sonu anlamına geliyordu. Üstelik kadınlar sözkonusu olduğunda temel demokratik hakların, eşitlik ve özgürlük talebinin, sermaye birikiminin ihtiyaçları doğrultusunda kolayca askıya alınabileceği gerçeği tüm çıplaklığıyla ortaya çıkmıştı.

Bu dönemde ortak talepler altında sokakları dolduran ve küresel alanda sesini

yükseltebilen ve hatta daha ileri giderek kapitalist olmayan başka bir dünya kurmaktan bahseden tek küresel kadın hareketi Dünya Kadın Yürüyüşü oldu. Eşitlik, özgürlük, dayanışma, adalet ve barışa dayalı bir dünya tasavvurunu 'İnsanlık için Küresel Kadın Şartı'nda ifade ederken; yaşamak istediğimiz dünyayı tarif ettik.

Başka bir dünyanın temellerini oluşturacak ilkeleri tanımlayan bir Kadın Şartı hazırlama fikri, alternatiflere duyulan acil ihtiyaçtan doğdu. 2005 yılında ütopyalarımızı dokuyarak, başka bir dünya tasarımıımızı imgeler yoluyla anlattığımız küresel bir yorgan oluşturduk. Yorganın oluşum süreci, yeni bir dünyanın nasıl yaratılacağını tarif ediyor. Her gittiği ülkede eklenen, kadınların hayallerini dokuduğu motiflerin her biri birleşince zenginliğimiz oluveren farklılıklarımızı anlatıyor. Tek başına sadece güzel olan bir desen, birleşince bir dünya projesine dönüşüyordu.

Dünya Kadın Yürüyüşü aynı zamanda uluslararası kadın hareketini, haklarını kazanmış Kuzeyli kadınların henüz kazanamamış Güneyli kadınlarla dayanışmasıyla sınırlayan zihniyetin de sonu anlamına gelir. Bizi birleştiren sadece ortak deneyimlerimiz değil, yaşadığımız toplumu ve hayatımızı değiştirme isteği ve bu değişimin hangi yönde olacağı konusundaki fikir birliğimizdir.

Dünyayı Değiştirmek için Kadınların Hayatını,

Kadınların Hayatını Değiştirmek için Dünyayı Değiştirelim!

Çoğunlukla toplumsal hareketler ve feminist hareket içinde de genel olanı özgün olandan ayıran talepler hiyerarşisi yeniden üretilir. Genel mücadelelerin daha önemli olduğunu iddia edenler, kadınların özgün mücadelelerine yoğunlaşmasının genel mücadeleyi böldüğüne ya da zayıflatığına inanırlar. Buna karşı çıkanlar da feminist gündemin özgün mücadeleler üzerinde durduğunu ve bütün diğer taleplerin kadınların gündemini erkeklerinkine tabi kılmak anlamına geldiğini ileri sürerler.

Dünya Kadın Yürüyüşü, cinsel şiddete karşı mücadeleyi yoksulluğa karşı mücadeleyle birleştirerek talepler arasında alışlagelmiş hiyerarşik bölünmeyi

de bozdu. DKY'nin yoksulluğu tartışmakla feminist gündeme öncelik vermediği eleştirisi getirenler var. Oysa biz yoksulluğa ve şiddete karşı verilen mücadeleleri ve gündemleri birleştiriyor, kapitalizmi ve ataerkini iki ayrı sistem şeklinde ele alan analizlerden kaçınmaya çalışıyoruz. Kapitalizmin ve ataerkinin iki ayrı sistem şeklinde yorumlanması, yoksulluk ve şiddet gündemlerini ve onlara karşı verilen mücadeleleri birbirinden ayırır. Bizim stratejimiz, farklı mücadele alanları ve mücadeleler hakkında bilgi edinmek ve birbirleriyle ilişkisini kurmaktır. Çünkü biz kadınlar gerçek yaşamda yoksulluğu ve şiddeti birbirinden ayrı yaşamıyoruz.

Uluslararası Eylem Hareketi

Son yıllarda uluslararası feminist hareketin tartışma ve eylemlerine yön veren önemli uluslararası gelişmeler yaşandı. 2010

yılındaki 3. küresel eylemin hemen ardından yapılan uluslararası toplantıda Dünya Kadın Yürüyüşü kendisini, uluslararası bir eylem hareketi olarak ve anti-kapitalist, feminist bir taban hareketi olarak inşa etme kararı aldı. DKY, kapitalist ataerkine karşı öteki toplumsal hareketlerle ittifak halinde kadınların ve halkların öz-yönetim ve kaderlerini tayin hakkını temel alan alternatifler yaratmaya çalışan küresel bir eylem hareketidir.

Bir yanda politik feminizm uluslararası bir harekete dönüşürken, öte yanda, Facebook'un

Yürütme Kurulu Başkanı Sheryl Sandberg "çocuk da yaparım kariyer de" zihniyetini yeniden piyasaya süren Sınırları Zorla kitabıyla "uzun süredir istop etmiş feminist devrim arabasını yeniden yürütme" iddiasıyla sahneye çıkıyor. Kadınların sadece % 1'inin kaygılarını temsil eden feminizm anlayışının uluslararası medyada büyük bir ilgi ve heyecanla karşılandığı bu günlerde Bangladeş'te göz göre göre çöken bir tekstil fabrikasında 800'den fazla kadın işçi ölecekti.

24 Nisan 2013 tarihinde yaşanan Rana Plaza katliamı Asya'da tekstil fabrikalarında arka arkaya yaşanan işçi kıyımlarından en büyüğüdür. Ve 8 Mart'a kaynaklık ettiği söylenen 20. yüzyıl başında yaşanan fabrika yangınları ve insanlık dışı çalışma koşullarını anımsatıyor bize. Genellikle kapitalizmin doğuşuyla ilişkilendirilen bir dizi olgunun dünya çapında geri dönüşüne tanıklık ediyoruz. Kapitalist ataerkinin, iktidar ilişkilerinin asıl hedefi ve ayrıcalıklı alanı olan kadın bedenini disipline etmek ve kontrol etmek için başvurduğu şiddet de cadı avlarını hatırlatmaktadır.

Bugün kapitalist ataerki, mevcut baskı ve sömürü düzenini sürdürebilmek için önemli bir yeniden yapılandırma sürecinden geçiyor. Bizim "mülksüzleştirme yoluyla birikim" şeklinde tarif ettiğimiz bu süreç, kapitalizmin başlangıcında var olan aynı şiddet mekanizmalarının kullanımını gerekli kılıyor. Bu şiddet mekanizmaları şunlardır:

- Doğanın gaspı,
- Emegin haklarının ve geçim araçlarının gaspı,
- Kadın bedeni ve yaşamı üzerinde kontrol,

- Artan militarizm, kriminalizasyon ve şiddet.

Bu gidişata son vermek için;

doğanın ve emeğin haklarının gaspını, kadınların bedenleri ve yaşamları üzerindeki tahakkümü, gündelik yaşamın militarizasyonunu, toplumsal hareketlerin ve eylemlerin kriminalizasyonunu ve hayatın her alanında maruz kaldığımız şiddeti teşhiredecek; dünyanın dört bir yanında zaten var olan direnişleri görünür kılacak ve eylemlerimizle alternatifler geliştireceğiz.

Bütün bu mekanizmaları tersine çevirmek için 2015 yılında yapacağımız küresel eylem ve etkinliklerle Dünyanın direniş haritasını çıkaracak ve alternatiflere dikkat çekeceğiz.

Piyasa ekonomisinin alternatifi olarak, insanla insan ve insanla doğa arasında uyumlu ilişkilere dayanan insan yaşamının sürdürülebilirliğini savunuyoruz. Biz kadınlar gündelik hayatımızda, egemen ekonomiye somut alternatifler yaratıyoruz. Emeğimizle ve tarihsel bilgilerimizle dünyanın değişik bölgelerinde “agroekoloji” ve “dayanışma ekonomisi” gibi yaşamın devam ettirilmesine dair çok sayıda alternatif deneyimler geliştiriyoruz.

2015: 4. Uluslararası Eylem Yılı

2015 eylemleri öncekilerden farklı olarak bir ülkede yapılan merkezi bir eylemle bitmeyecek ve her kıta kendisi karar verecek. Avrupa Karavanı 8 Mart 2015 tarihinde Türkiye’den yola çıkacak ve 17 Ekim 2015 tarihinde Portekiz’de sona erecek. Karavan bir direniş noktasını diğeriyle birleştirirken, kent

merkezleri dışında ve hatta sınırlarda eylem ve etkinlikler yaparak sınırlardan oluşan bir harita yerine mücadele ve alternatiflerin haritasını çizecek.

Rana Plaza katliamının yıldönümü olması nedeniyle 24 Nisan 2015 tarihinde 24 saat feminist eylemle 24 Nisan küresel eylem gününe dönüştürülecek.

Eylem ve etkinliklerimizle biz kadınların yaşadığı farklı şiddet türlerini ve şiddeti besleyen aktörleri (fundamentalist (kökten) dini gruplar ve kesimler; kadınların ve halkların mücadeleleriyle elde edilmiş sosyal hakları ve hizmetleri ortadan kaldırmaya çalışan çok-uluslu finans kurumları ve hükümetler; militarizmi ve silah üretimini teşvik eden, kaynaklarımızı yağmalayan ve bedenlerimiz üzerinde tahakküm kuran ulus-ötesi şirketleri) teşhir edip kınayacağız.

Kadınların egemen ataerkil sisteme karşı ürettiği alternatif yaşam biçimlerini destekleyip görünür kılacak; kadınların pasif mağdurlar değil, aktif direnişçiler olduğunu ve özgür oluncaya kadar mücadeleye devam edeceğimizi dünyaya göstereceğiz.

***Bütün
Kadınlar Özgür
Oluncaya Dek
Yürüyeceğiz!***

ŞUBELERİMİZDEN

AKSARAY

AMASYA

ANTALYA

BALIKESİR

EDİRNE

ERZİNCAN

GİRESUN

HATAY

İSTANBUL 7

İZMİR

İZMİR ÇOCUK HAKLARI KOMİSYONU

İZMİR LGBTİ KOMİSYONU

MALATYA

MUŞ

SAKARYA

ŞANLIYRFA

YALOVA

Dergimizde artık şube Kadın Meclislerimizin yaptığı etkinliklere yer vereceğiz. Etkinlik fotoğraflarınızla zenginleştireceğiniz “ŞUBELERİMİZDEN” köşesine paylaşımlarınızı bekleriz.

KEP bildirisinden kısaltılarak hazırlanmıştır.

Ailenin Ve Dinamik Nüfus Yapısının Korunması Paketine İtirazımız Var

*Aileye Köle
Sermayeye Kul
Olmayacağız!!!*

Ahmet Davutoğlu geçtiğimiz haftalarda kabinedeki bazı bakanların katılımıyla bir toplantı düzenleyerek Ailenin ve Dinamik Nüfus Yapısının Korunması Programını açıkladı.

Biz kadınlara göre açıklanan program temelde iki hedefe sahip. Bir yandan kadınları sadece annelikle tanımlayıp, kamusal alanda ve ücretli emek gücünde öncelikle annelik “görevinin” belirlediği çizgilerle var etmeye çalışmak. Diğer yandan da sermayenin ana yönelimi olan esnek ve güvencesiz çalışmayı doğum/annelik bahanesiyle kadın emekçilerden başlayarak sınıfın genelinde yaygınlaştırmak. Paketin içine baktığımızda bunu açıkça görmek mümkün.

AİLENİN VE DİNAMİK NÜFUS YAPISININ KORUNMASI PROGRAMI

ÖNCELİKLİ DÖNÜŞÜM PROGRAMLARI
EYLEM PLANLARI

1-Doğum nedeniyle ücretsiz izinde geçen sürenin kademe ilerlemesinde değerlendirilmesi

Kadınların ücretsiz doğum izninde geçen sürelerinin borçlanma yapmaksızın derece ve kademe ilerlemesinde sayılmasının sağlanması.

Çalışma hayatında mevcut durumda başta vasıflı işgücü içerisinde yer alanlar olmak üzere kadın işçiler doğum, evlilik gerekçesi ile terfi ettirilmiyor. Bu nedenle yasa kadın kamu çalışanlarına cüzi ücret farkı sağlayan yasal kıdem ilerlemesi dışında bir güvence sunmamaktadır.

2-Doğuma bağlı yarı zamanlı çalışma

Analık izni bitiminden sonra ilk çocuk için 2 ay, ikinci çocuk için 4 ay, üç ve üzeri çocuklar için 6 ay olmak üzere yarı zamanlı çalışma imkanı tanınması

Yarı-zamanlı çalışmanın kadınlardan başlayarak yaygın ve yerleşik bir uygulama haline getirilmesi amaçlanıyor. Tam istihdam biçimleri yerini yarı zamanlı çalışmaya bırakacaktır. Yarı zamanlı çalışma eksik sigorta primi ve düşük ücret anlamına gelmektedir. AKP bu sorunu şimdilik ücretin kalan yarısı ve sigorta primi için işsizlik fonunu garanti göstererek çözmektedir. Sermayenin karından taviz vermemenin temel ilke kabul edildiği uygulamada, kadın işçilere yine kendi ücretlerinden kesilerek elde edilen bu fonu bir lütuf / garanti olarak sunmak ikiyezliktir. Üstelik yarı zamanlı çalışma yerleşik hale getirildikten sonra prim tamamlama uygulamasından vazgeçip geçmeyeceklerinin bir garantisi de yok.

3-Çocuk Okul Çağına Gelineye Kadar Ebeveynlere Kısmi Süreli Çalışma Hakkının Tanınması

Okul çağına kadar memur ve işçi ebeveynlere günlük çalışma sürelerini yarı süreler kadar azaltma imkanının sağlanması.

Yasadaki bu tanım uygulamada doğrudan kadını hedef alacaktır. Çocuklara bakma ve onların eğitimi ile ilgilenme görevi toplumsal cinsiyet rollerinin bir gereği olarak kadına biçilmiş bir görev olarak görülüyor.

4-ASPB izni ile açılan kreşlerin MEB izni ile açılan okulöncesi eğitim kurumlarına tanınan vergi teşviklerinden yararlanması

Belediyelere kreş ve gündüz bakım evi kurma yükümlülüğünün getirilmesi.

Kreş hizmeti için denetimlerin sıklaştırılması, yaptırımların ağırlaştırılması, kamu kreş sayılarının artırılması başta olmak üzere devletin kreş hizmetinin sunulmasına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmesi öncelikli olmalıdır. Öte yandan özel kreşlere teşvik uygulaması ile kreş hizmetinin kamusal bir hizmet olması yerine piyasalaştırılması kabul edilemez bir uygulamadır. Kreş sahiplerinin faydasına olan bu öneri fahiş kreş ücretleri yüzünden bu hizmeti “satın alamayan” kadınların sorunlarının çözümü olmayacaktır.

5-Gençlerde evliliğin teşvik edilmesi amacıyla destek modelleri geliştirilecek

Bu eylem kapsamında: Ebeveynler çocuğun doğumundan sonra, Bireysel Emeklilik Sigortası benzeri bir “Çeyiz Hesabı” açtıkları takdirde, devlet de katkı sağlayacak. Genç, 18 yaşından sonra kendi yatırdığı miktarı istediği şekilde çekebilecek, evlilik cüzdanını

ibraz ettiği takdirde Devlet payını da alması sağlanacak.

Bu uygulama ile genç yaşta evliliğe özendiriliyor. Gençler özgür, bağımsız bireyler olarak bir hayat planı yapmaya, eğitime ya da özel beceri ve yeteneklerini geliştirmeye değil evliliğe, aile olmaya teşvik ediliyor. Üstelik bu yapılırken evlilik hesabı adı altında tasarrufları artırmayı yani sermayeye ucuz kaynak aktarmayı da hedefliyorlar.

AKP'nin Ailenin ve Dinamik Nüfusun Korunması Programı olarak sunulan ama kadın emeği sömürüsüne dayanan; kadını düzenli, güvenceli işler yerine, anneliğe ve ev kadınlığına hapseden; kısmi zamanlı düşük ücretli sermaye çalışanı yapan bu programa esastan itirazımız var.

* Çocuk bakım izinlerinin, hiçbir hak kaybı ya da part-time çalışma dayatması olmaksızın, erkeklerle eşit hak ve sorumluluklarla düzenlenmesi gerekmektedir.

* Kapatılan tüm kamu kreşleri açılmalıdır. Kadın/erkek olmasına bakılmaksızın, en az 50 işçi çalıştıran kamu/özel tüm işyerlerinde ücretsiz, nitelikli (vardiya koşulları dikkate alınarak gerektiğinde 24 saat açık ve anadilde) bakım evleri ve kreşler açılması zorunlu olmalıdır. Diğer çocuklu bireyler için her mahalleye ihtiyacı karşılayacak kadar kreş açılması için devlet kendisi girişimde bulunmalı, belediyelere yasal zorunluluk getirilmeli, 50'den az işçi çalıştıran işverenler de bu mahalle kreşlerine destek olmakla yükümlü olmalı, yurttaş girişimleriyle yaratılacak kreş kooperatifleri vb. alternatif çözüm arayışları özendirilmelidir.

- * İş yerlerindeki çalışma düzeni, kadınların ve erkeklerin çocuklarına bakma yükümlülüğüne uygun şekilde düzenlenmelidir.
- * Kadın ve erkek çalışanların, kendilerine ve yaşamı paylaştıkları kişilere zaman ayırabilmeleri için yasal günlük/haftalık çalışma süreleri günde en fazla 7, haftada en fazla 35 saate indirilmeli, toplu ya da bireysel iş sözleşmeleri ile (hiçbir yasal hak kaybına izin verilmeksizin) daha altında süreler kararlaştırılması özendirilmelidir.
- * “Aile sorumlulukları”, “çocuk bakım yükümlülükleri” gibi bahanelerle kadınlara esnek çalışma formları dayatmak yerine, tam zamanlı ve tam güvenceli istihdam olanaklarını sağlayacak yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- * Kayıt dışı çalışma nedeniyle artan kadın işçi cinayetleri, iş kazaları ve meslek hastalıklarının oranı da görünür olmamaktadır. Tüm
- iş kazalarının, kayıt dışı olsun olmasın, bilgileri tutulmalı, bu bilgiler kamuoyu ile paylaşılmalı ve hukuki yaptırım uygulanmalıdır.
- * Buprogramla,Türkiye koşullarında,emekli olma yaşını 65’e yükselterek çalışanların emeklilik hakkını “mezara gömen” düzenlemeyi daha da ileri götürmektedir. Kısmi/esnek zamanlı çalışmayı kural, tam zamanlı/düzenli çalışmayı istisna haline getiren bu düzenleme ile öncelikle kadınlar ve sonuçta tüm çalışanlar için “emeklilik” artık “bir hayal” bile olmaktan çıkartılmaktadır.
- * Devlet tüm kadınlara bir an çalışma süresine ve prime bağlı olmayan işsizlik maaşı ve prim ödemesiz sağlık güvencesi sağlamalıdır.
- * Kadınların çifte mesaisi gözönüne alınarak erken emeklilik ve yıpranma payı uygulamaları sosyal güvenlik sistemine dahil edilmelidir.
- * Türkiye bir an önce ILO’nun 183 Sayılı Anneliğin Korunması Sözleşmesi’ni imzalamalıdır.
- * Ve hazırlanmakta olan yeni anayasada; (kamu ya da özel) “çalışma hayatının tüm alanlarında (tüm iş ve meslekte ve her yönetim kademesinde) kadınlarla erkeklerin eşit yer alması esastır” ilkesi getirilmelidir.

“çalışma hayatının tüm alanlarında (tüm iş ve meslekte ve her yönetim kademesinde) kadınlarla erkeklerin eşit yer alması esastır”

İstanbul Sözleşmesi

1 1 Mayıs 2011 tarihinde ‘Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi / İstanbul Sözleşmesi’ Avrupa Konseyi üyesi ülkeler tarafından imzaya açılmış, ilk imzacısı Türkiye olmuştur. Geçtiğimiz yıl Ağustos ayında yürürlüğe giren bu sözleşme;

- uluslararası alanda yaptırımı ve bağlayıcılığı olan ilk sözleşme olduğu

- Demokratik kitle örgütleri, kadın dernekleri ve insan hakları dernekleriyle, merkezi ve yerel yönetimleri eşit birer aktör olarak gördüğü
- Şiddeti toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir sonucu olarak değerlendirdiği ve eşitsizlikle mücadeleyle özel bir önem verdiği
- Eğitim alanında cinsiyetçi olmayan öğretim programlarının geliştirilmesi koşulunu taşıdığı
- Şiddet mağduru olan kadınlara ve kız çocuklarına anadilinde hizmet verilmesini savunduğu
 - Mülteci kadınların haklarını savunduğu
 - Bağımsız İzleme Mekanizması yoluyla ülkeleri denetleyebilme yolu açık olduğu için önemlidir.

Sözleşmenin İçeriği (Önleme, Koruma, Cezalandırma ve İzleme)

Önleme

Sözleşmeye taraf devletler kadına yönelik şiddeti önlemek için gerekli tedbirlerin almak zorundadır.

İSTANBUL
SÖZLESMESİNİ
İMZALIYORUM

Şiddetin toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklandığının açıkça belirtilmesi sonucunda; asılı yapılması gerekenin kadınların toplumsal rollerine ilişkin ön yargıların, geleneklerin ve her türlü uygulamanın ortadan kaldırılması olduğu açıktır. Ne yazık ki, sözleşme yürürlüğe girdiği tarihten sadece 3 ay sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan fitrat açıklaması yaparak ‘eşitsizliği’ yeniden üretmiş ve şiddete zemin hazırlamıştır. Söz konusu eşitsiz yaklaşımın yargılanmasını sağlayan ‘İzleme Mekanizması’ ise Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından bir ‘oldu-bittiye’ getirilerek kadın örgütlerinin dışlanmasıyla oluşturulmuştur. Yani minareyi çalan kılıfını da hazırlamaktadır.

Önleme konusunda sözleşmenin bakış açısı nettir. **Şiddetin önlenmesi için kadınları aşağılayan her türlü geleneksel, kültürel, dinsel ya da sözde namus ile ilgili her türlü gerekçeyle mücadele edilmesi gerekmektedir.** Yaygın farkındalık yaratma faaliyetleri devletler ve konuyla ilgili demokratik kitle örgütleri tarafından planlanmalıdır. Yine sözleşmenin yürürlüğe girmesinden 5 ay sonra ‘mahallenin namusu’ gibi tartışmaların AKP’li vekiller eliyle gündemleştirilmesi içinde bulunduğumuz ortamın samimi yetersizliğini ortaya koymaktadır.

Koruma

Risk altında olan ve özel yardıma ihtiyaç duyan tüm mağdur kadınların ve kız çocuklarının korunması amacıyla bu bölüm hazırlanmıştır. Koruma için devletlerin alması gereken tedbirler üzerinde durulmaktadır. Aşağıda bazı temel maddeler sıralanmıştır;

- **Cok Dilli Hizmet: Sözleşmenin 19. maddesi gereğince mağdurlara verilecek destek mağdurların anladıkları dilde olmalıdır.**
- Yeterli, nitelikli ve ulaşılabilir alanlarda kadın sığınma evlerinin açılması
- 7/24 açık telefon yardım hatlarının kurulması
- Cinsel Şiddet Yönlendirme ve Tecavüz Kriz merkezlerinin kurulması: Sözleşmenin 25. maddesi gereğince tecavüz mağduru kadınlara acil müdahalede bulunabilecek ve travma sonrası onları destekleyecek merkezlerin açılması gerekmektedir.
- Çocuk mağdurlar için ‘Çocuk Haklarına’ duyarlı desteğin sunulması gerekmektedir.

Cezalandırma

Faillerin cezalandırılması ve haklarında soruşturma yürütülmesine ilişkin hükümleri içermektedir. Getirdiği en önemli yenilik; **mağdurun şikayetine bağlı olmaksızın soruşturmanın yürütülmesidir.**

İzleme Kurulu (GREVİO)

İstanbul Sözleşmesini diğer sözleşmelerden ayıran en önemli özelliği; sözleşmenin yürürlüğe girdiği ülkelerde bağımsız bir izleme kurulu oluşturulmasıdır. Bu izleme kurulu sözleşmenin maddelerinin hukuksal ve sosyal olarak hayata geçirilmesini denetlemektir. GREVİO olarak anılan bu kurul ‘Kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddete karşı eylem uzman grubu’ olarak adlandırılmaktadır. GREVİO, çok disiplinli uzmanlık bilgisine sahip en az 10 en fazla 15 üyeden oluşmaktadır. 4 yıllık görev süresi vardır.

Bu maddeler gereğince Türkiye’de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 22.12.2014 tarihinde kadın örgütlerini bir toplantıya çağırılmış ama bürokratik engeller çıkarak kadın örgütlerinin seçim sürecine katılmasına izin vermemiştir. Yukarıda altını çizdiğimiz ‘öncelikle STK’LAR’ maddesine ve sözleşme boyunca tekrarlanan birlikte çalışma ilkesine aykırı şekilde düzenlenen toplantıda 69 kadın örgütü dışlanmış, kaşesi olmadığı için oy kullanmalarına izin verilmemiştir.

Türkiye’den GREVİO üyeliği için seçilecek 10 kişinin 7’sinin kamu görevlisi olması; AKP hükümetinin tarafını açıkça belli etmektedir. 22 Aralık’ta seçilen üç sivil toplum temsilcisi de AKP tarafından kurulan ve kadın alanında mücadele deneyimi olmayan örgütlerin temsilcileridir. Böylece son derece kapsamlı

ve yasal bağlayıcılığı olan sözleşmenin altına atılan imza bir reklam malzemesine dönüşmekte; gerçekte şiddeti önlemek için adım atılmamaktadır.

Eğitim Senli kadınlar olarak uluslararası sözleşmelerin eşitlikçi yaklaşımının kadınların mücadelesi ile hayata geçirileceğine inanmaktayız. İstanbul Sözleşmesi’nin bir mücadele zemini olarak görülmesi ve hükümetin tüm ikiyüzlü politikalarının açığa çıkarılması için çalışmalarımızın sürmesi gerekmektedir.

Sendikamız bu bilgi notu ile üyelerimizde bir farkındalık yaratmayı aynı zamanda iş yerlerimizde kadın özgürlüğü ve eşitliği için yeni zeminler sunmayı amaçlamıştır.

ANADILIMLE VARIM

bê zonê dayîk cu nêbeno غللال باي حري صتب ام
 Լամբի ոչ Կյանք მიუნჯები არ ცნოვრების bé ziman jîyan nabe
 МОТ ботуш вахлур ватс Leyt hayo dlo leshono

4. Uluslararası Eylem 6-16 Mart 2015 Türkiye Programı

6 Mart Cuma, Nusaybin

- 9:00 Açılış
10:00-12:00 Forumlar
- Demokratik Konfederalizm ve Kadın Öncülüğünde Rojava Devrimi
- Ekoloji ve Doğanın Sömürüsü
12:00-13:00 Öğle arası
13:00-16:00 Forumlar
- Jineoloji Tartışmaları ve Kadına Yönelik Her Tür Şiddet
- Kadın Emegi

8 Mart Pazar, Diyarbakır

- 11:00 Diyarbakır Dağkapı Meydanında Buluşma
12:00 Dağkapı'dan Yürüyüş
13:00 Diyarbakır Mitingi-İstasyon Meydanı

9 Mart Pazartesi, Diyarbakır

- 11:00 Tarih ve Ekoloji Etkinliği

10 Mart Salı, Antakya

- Sabah Sevgi Direniş Parkında kurulacak çadırlarda birlikte kahvaltı.
Tarihin yeniden keşfi: St. Pierre Kilisesi ve Mozaik Müzesi
Öğlen Barış Forumu ve Miting
Konser

13 Mart Cuma, Antalya

- Sabah Kadınlar Plajı ve Konyaaltı Sahil Projesi ile ilgili Basın Açıklaması
Öğle Alyazma Anıtını Ziyaret
Tarihin Yeniden Keşfi: Kaleiçi
Akşam Karnaval

14 Mart Cumartesi, Muğla

- 08:00 Dalyan'a Varış, İztuzu Direnişiyle Ekoloji Mücadelesi Deneyimlerinin Paylaşılması
11:00 Muğla'ya Hareket
13:30 Sınırsızlık Meydanına Yürüyüş, DKY 2015 Eyleminin Geçişini Temsilen Plaket Çakılması
Eski Garaja Yürüyüş, Panayır, Serbest Kürsü ve Forum
Akşam Yemeği
Didim'e Hareket

7 Mart Cumartesi, Nusaybin-Mardin

- 09:00 Nusaybin Mitingi ve Cizre Kantonu ile Sınırdaki Buluşma
12:00 Tarihin yeniden keşfi: Dara Harabeleri
(Yemek ve gezi)
15:30 Mardin'e hareket
16:30 Mardin Yürüyüşü
18:00 Arbaneyle Karşılama
18:30 İnançlar Korosu Dinletisi

(Program 22:30'a kadar sürecek)

11 Mart Çarşamba, Alanya

- Sabah Varış, Kahvaltı ve Dinlenme
13:00-14:00 Öğle Yemeği
14:00-16:30 Tarihin Yeniden Keşfi: Alanya Kalesi. Tersane ve İskele
16:30 Atatürk Anıtında Toplanma
17:00 Basın Açıklaması ve Yürüyüş
19:00 Alanya Kültür Merkezinde Etkinlik
21:00 Akşam Yemeği

12 Mart Perşembe, Antalya

- 08:00 Ahmetler Köyünde Kahvaltı ve Deneyim Paylaşımı
13:00 Cumhuriyet Meydanında Açık hava Sergisi "Kentte Kadının Gündelik Yaşamı"
14:00 Büyükşehir Belediyesinde İşten Çıkarılan Kadın İşçilerle Birlikte Basın Açıklaması
18:00 Panel: "Kadın ve Kent"

15 Mart Pazar, Didim

- Didim Cemevinde Kahvaltı
11:00-12:00 Didim Cemeviden 8 Mart Emekçi Kadınlar Parkına Yürüyüş, Park'a Ağaç Dikilmesi
İzmir'e Uğurlama
Tarihin Yeniden Keşfi: Artemis Tapınağı ve Meryem Ana

15 Mart Pazar, İzmir

- 18:00 İzmir'e Varış, Girişte Karşılama
Gündoğdu Meydanına Yürüyüş.
Meydana dört temayı temsilen dört çadır kurulması
Konser

16 Mart Pazartesi, İzmir

- Ekolojik mücadele yürüten köylere ziyaret, program daha sonra netleşecek
Gece Selanik'e Hareket

17 Mart Salı Selanik'e varış; 3-4 gün süren etkinlik ve eylemler planlanıyor.